

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LUTILA

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2022 - 2031

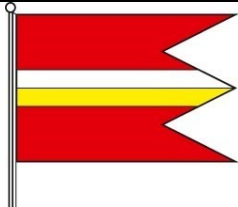
Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lutila na roky 2022 - 2031
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres Žiar nad Hronom, obec Lutila – ŠÚJ
Územný plán obce schválený:	
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2022 - 2031

Verzia	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Lutila	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Okres Žiar nad Hronom
Región:	Žiarsky
Poloha:	48°36'53"S 18°50'28"V
Nadmorská výška:	294
Rozloha:	25,98 km ²
Počet obyvateľov:	1406
Hustota obyvateľstva:	55,39
Nacionále	
PŠČ	966 22
ŠÚJ	599336
EČV	ZH
Tel. predvoľba	+421 - 45
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad
	Štefánikova 84
Web:	Lutila 966 22
E-mail:	www.lutila.sk
Telefón:	045 / 6789 080
Fax:	045 / 6789 089

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LUTILA	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	13
2.1. HISTÓRIA OBCE.....	14
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	14
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	19
2.4. DOPRAVA.....	2
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	27
2.6. OBYVATEĽSTVO	33
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	42
2.8. BÝVANIE	45
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	47
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	49
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	51
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	53
2.13. ŠPORT	53
2.14. KULTÚRA	54
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	55
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	55

2.17. CESTOVNÝ RUCH	55
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2016 – 2020	56
2.19. SAMOSPRÁVA	56
BEZPEČNOSŤ	2.20. 64
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	57
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	
58 3 SWOT ANALÝZY	
.....	58
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	60
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	61
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	62
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	63
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	63
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	64
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	65
3.8 KULTÚRA	66
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	66
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	67
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	68
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE LUTILA	69
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LUTILA	75
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE LUTILA	75
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	79
STRATEGICKÝ CIEĽ	79
FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	80
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LUTILA	87
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	88
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	88
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	89
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	90
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	90
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	91
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	92
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	92
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	93
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	93
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	94
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	94
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	95
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	96
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	96
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	97

6.5	PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	97
6.6	PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	98
6.7	PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	99
6.8	PROGRAM 8. KULTÚRA	99
6.9	PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	100
6.10	PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	100
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LUTILA		103
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE LUTILA		104
7.1	SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	105
7.2	KOMUNIKAČNÝ PLÁN	107
8 AKČNÝ PLÁN		108
8.1	PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	108
8.2	PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	109
8.3	PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	111
8.4	PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	112
8.5	PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	113
8.6	PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	115
8.7	PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	116
8.8	PROGRAM 8. KULTÚRA	117
8.9	PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	118
8.10	PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	119
8.11	PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	120
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LUTILA		123
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU		123
9.1	PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	124
9.2	PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	125
9.3	PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	126
9.4	PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	128
9.5	PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	129
9.6	PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	131
9.7	PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	132
9.8	PROGRAM 8. KULTÚRA	134
9.9	PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	135
9.10	PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	136
9.11	PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	137
10	ZÁVER	143
POUŽITÁ LITERATÚRA		144

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lutila s výhľadom do roku 2031 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lutila sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Lutila, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lutila na roky 2022 - 2031
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce, stránky obce na sociálnej sieti FB, prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2021 harmonogram - spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												

Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z.), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Lutila je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.

- Územný plán obce,
- Komunitný plán sociálnych služieb,
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Konceptia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Konceptia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Konceptia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru
– vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj,
COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení

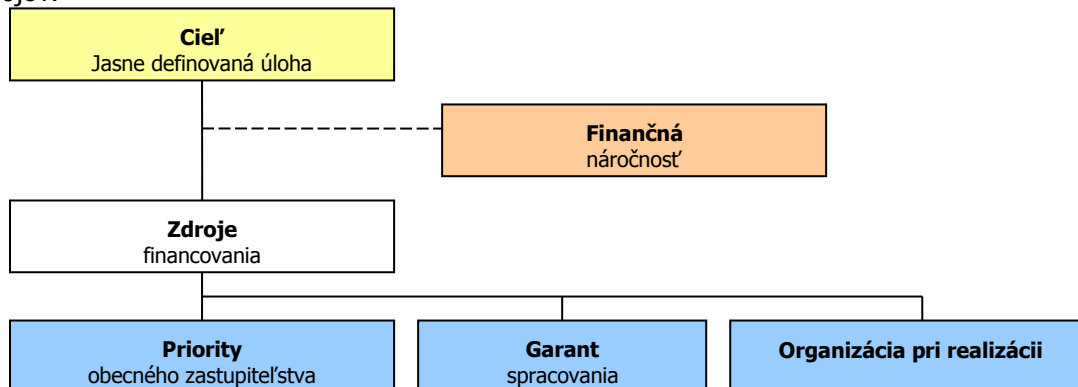

- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lutila je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Lutila. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie

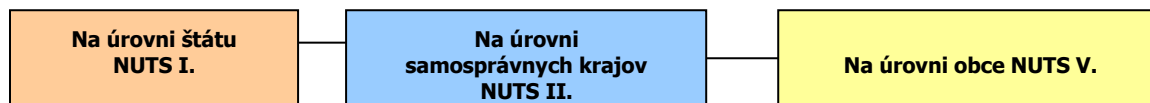
V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z.), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lutilla nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lutilla boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Lutilla má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
- 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa**
- 3. Prepojenejšia Európa**
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – pozičným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch

hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania

	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvoľňovania týchto produktov na trh Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest
3. Prepojenejšia Európa	Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých
4. Sociálnejšia Európa	Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravínová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
5. Európa bližšie k občanom	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a Fond spravodlivej environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy transformácie (FST) a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2

PHRSR obce Lutila integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Lutila 2022 – 2031 nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3

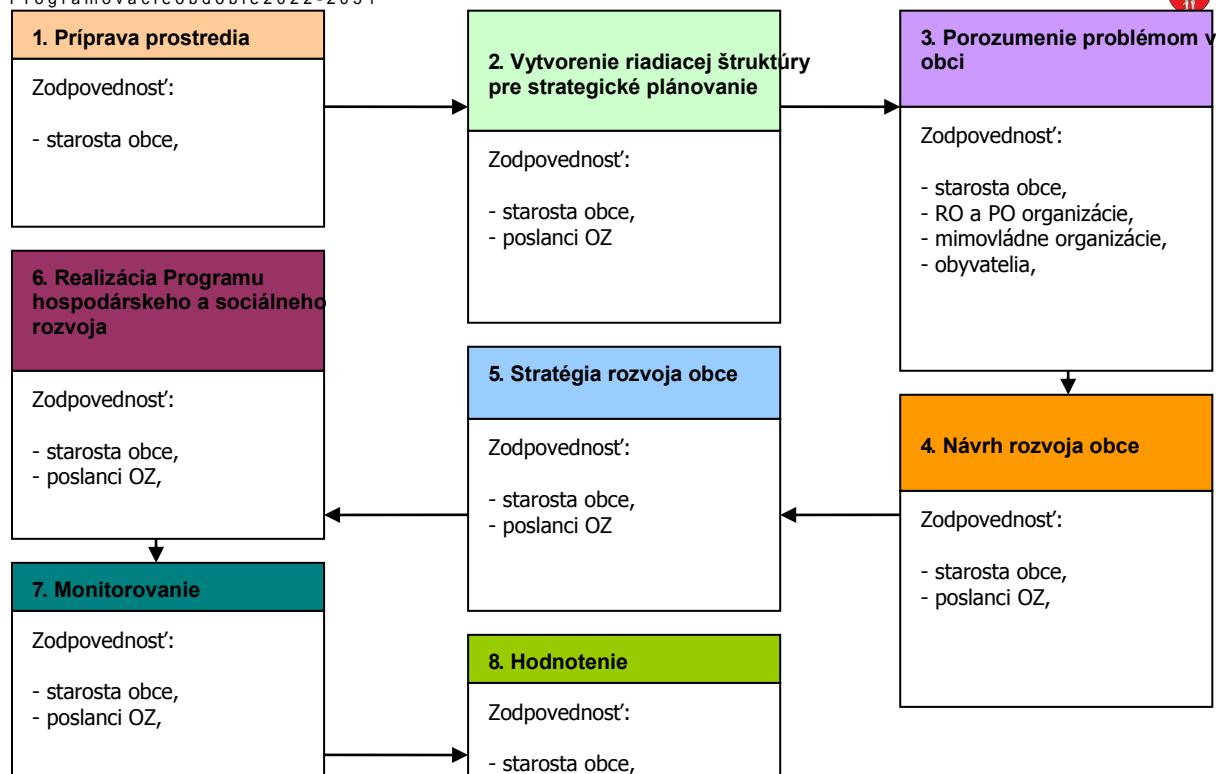
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtová organizácia v pôsobnosti obce, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom dotazníkového prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Lutilla. Sformovanie prvej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.
3	Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach. hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
4	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti.
5	Schválenie PHRSR zastupiteľstvom. Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR.
6	Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR. Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lutila 2022 - 2031

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Územie obce leží v oblasti Slovenského stredohoria, konkrétne do Žiarskej kotliny. Zo severu obklopujú Lutilu Kremnické vrchy (Jastrabská vrchovina) a zo západu Nízky Vtáčnik. Obec je rozložená okolo sútoku až štyroch potokov (Lehotského, Kosorínskeho, Slaského a Kopernického), ktoré sa zlievajú do potoka Lutilského (20.7.2021, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Lutila>).

Základná charakteristika obce Lutilla (k 31.12.2019)

Kód obce	599336
Názov okresu	Žiar nad Hronom
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	Obec
PSČ	966 22
Telefónne smerové číslo	+421 - 45
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1491
Nadmorská výška obce - mesta v m	294
Celková výmera územia obce [ha]	2598
Hustota obyvateľstva na km ²	55,39
Súradnice:	48°36'53"S 18°50'28"V
Zdroj: ŠÚ SR	

2.1 HISTÓRIA OBCE

Podľa záznamov obecnej kroniky, existovala osada pod názvom LUTINA, ktorá patrila Svätokrížskemu panstvu už okolo roku 1300. Rozprestierala sa za potokom popri Rapkovi až po lúky za Lutilla. Prvá písomná zmienka o Obci Lutilla je z roku 1491 z príležitosti vysvätenia dreveného kostolíka. Vtedy sa obec nazývala LUTINA. Ďalšia písomná zmienka je z roku 1558. Vo farskej kronike sa spomína, že obec dostala meno od slova LÚTUM čo znamená platiť. V tomto období sa nachádzala v obci škola, fara, dve kaplnky, sladovňa a mlyn. Obec preslávili humanistický vzdelanci a básnici - Matúš Roškovecius, Ján Rotarides, Mikuláš Valach a ďalší. V roku 1682 obec spustošili a vypálili Turci, po roku 1715 sa ale už spomína ako obnovená obec, ktorá mala už okolo 100 domov. V roku 1773 sa konala veľká slávnosť, lebo vtedy bola obec naposledy premenovaná a jej názov sa zachoval až po dnes pod názvom Lutilla. V roku 1828 mala obec 109 domov a 744 obyvateľov. Vyhlásenie o zrušení poddanstva v roku 1848 a vydanie Urbárskeho patentu privítali aj obyvatelia našej obce a založili urbársku spoločnosť. V roku 1908 bolo založené Potravné družstvo tzv. Konzum, ktoré dobre prosperovalo, lebo v roku 1935 zakúpilo oltár do kostola za 35 tis. korún, ktorý v roku 1984 zhorel vo farskej záhrade. Do života obce kruto zasiahla I. svetová vojna. Zo 100 mužov, ktorí bojovali za cisára pána, sa ich domov vrátilo len veľmi málo. Postihnutý bol aj kostol, lebo v roku 1917 boli zobrať zvony. V roku 1924 bolo v obci založené ochotnícke divadlo pod vedením tunajšieho učiteľa pána Mošku, ktorý v roku 1925 založil agrárnu stranu. V roku 1928 bola založená dychovka, ktorá hrávala pri všetkých slávnostiach v obci. V roku 1928 vyhorel miestny mlyn. V roku 1929 bol v obci ďalší veľký požiar, keď vyhorelo 9 domov v Kamennej ulici. V 30 rokoch svetová kríza postihla aj našu obec a 60 % obyvateľov sa vystaňovalo za prácou do zahraničia, najmä do Francii. Po roku 1931 bola do dediny zavedená elektrina a vo februári 1932 zasvietili po prvý raz pouličné elektrické lampy. V roku 1939-45 prežila obec jedno z najťažších období svojej histórie, kedy mnohí občania boli zavraždení do zajatia a už sa viacej nevrátili. Obec bola oslobodená 1. apríla 1945. V dedine nastal klúd, ľudia sa začínajú zapájať do práce, mnohí sa vrátili z cudziny domov, aby si mohli zveľaďovať svoje obydlia a majetky. Veľký rozruch spôsobila v 50-tich rokoch tzv. katolícka akcia, kedy bolo veľa občanov prenasledovaných a väznených za svoje náboženské presvedčenie. K ďalšiemu pobúreniu medzi občanmi došlo v roku 1957 pri tzv. dobrovoľnom združstevňovaní. V roku 1955 sa občania rozhodli, že si postaví kultúrny dom. Svojou prácou prispeli k tomu, že v roku 1959 bol už slávnostne odovzdaný a daný občanom do užívania (10.7.2021, <https://www.lutilla.sk/obec-2/historia-obce/>).

Vymedzenie územia

Leží na strednom Pohroní, v Žiarskej kotline, 3 km severne od okresného mesta Žiar nad Hronom. Obec obklopuje pohorie Kremnické vrchy. Cez obec pretekajú 3 potoky – Slaský, Lutilský a Kopernický. Od okresného mesta Žiar nad Hronom je vzdialená 4 km (10.7.2021, <https://www.lutilla.sk/obec2/poloha-obce/>).

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie má výmeru 2598 ha. Pri počte obyvateľov obce 1334 dosahuje hustota osídlenia 51,3 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami: k.ú. Žiar nad Hronom – na juhu

k.ú. Stará Kremnička, k.ú. Bartošova Lehôtka – na východe

k.ú. Kopernica, k.ú. Slaská, k.ú. Kosorín, k.ú. Janova Lehota – na severe

k.ú. Lovčica – na západe

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušími záhradami. Zastavané územie je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990. Súčasťou zastavaného územia je aj výrobný areál. Mimo zastavaného územia sú záhradkové a chatové osady (ÚPO, 2016, s.14 - 15).

Obec Lutilla patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Žiar nad Hronom a Banskobystrického kraja. Okres Žiar nad Hronom má rozlohu 518 km² a 47 800 obyvateľov. V rámci okresu má obec Lutilla centrálnu polohu, 3 km severozápadne od okresného mesta. V okruhu do 35 km sa nachádzajú ďalšie mestá: Zvolen (32 km), Žarnovica (22 km), Kremnica (24 km), Handlová (24 km).

Obec Lutilla leží v blízkosti pohronskej rozvojovej sídelnej osi celoštátneho významu Brezno - Banská Bystrica – Zvolen – Žiar nad Hronom – Žarnovica – Nitra – Bratislava. Samotné riešené územie sa nachádza na komunikačno-sídelnej rozvojovej osi Žiar nad Hronom – Prievidza, ktorú reprezentuje cesta I. triedy, spájajúca uvedené mestá. Sídelný pás s centrom v Žiari nad Hronom, siahajúci až po Žarnovicu a Kremnicu, predstavuje podľa KÚRS územie ťažiska osídlenia regionálneho významu s potenciálnymi až rozvinutými aglomeračnými väzbami. V blízkosti sa križujú dva medzinárodné cestné ťahy: E58 / E571 (Rakúsko) – Bratislava – Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Košice – (Ukrajina) a E572 (ČR) – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom (ÚPO, 2016, s.20).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska je riešené územie súčasťou sústavy Alpskohimalájskej, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie a celkov Žiarska kotlina a Kremnické vrchy. Obec Lutilla leží v Žiarskej kotline, ktorá predstavuje tektonickú depresiu obkolesenú vulkanickými útvarmi výbežkov pohorí Vtáčnik (1 346 m n.m.), Kremnické vrchy (Suchá Hora 1 232 m n.m.) a Štiavnické vrchy (Sitno 1 010 m n.m.). Žiarska kotlina má rozlohu 109 km².

Rieka Hron v nej vytvorila tri terasy: najvyššia je asi 50 – 60 m, stredná 20 – 25 m, spodná približne 5 – 10 m nad hladinou Hrona. Kotlina vznikla v neogéne a mocnosť sedimentárnej výplne v jej centrálnej časti výrazne prevyšuje 1 000 m. Má hladko modelovaný pahorkatinový reliéf. Oproti okrajovým pohoriam je ohraničená tektonickozlomovými líniami. Samotné zastavané územie obce Lutilla sa rozprestiera v kotline a na západnom úpätí Kremnických vrchov. Obec je rozložená okolo sútoku až štyroch potokov – Lehotského, Kosorínskeho, Slaského a potoka Kopernica zlievajúcich sa do Lutilskeho potoka. Najvyššími vrchmi v katastrálnom území sú Horná Klapa 687 m n.m. a Dolná Klapa 657 m n.m.. Centrálnu časť katastrálneho územia predstavuje prevažne mierny až stredný svah, ktorý v okolí vodných tokov prechádza do rovín. Výrazné až príkre svahy sa na poľnohospodárskom pôdnom fonde nachádzajú len ojedinele. Severovýchodná zalesnená časť územia má svahovitý terén, vyznačujúci sa hlavne strednými svahmi, ktoré cez výrazné až príkre svahy na niektorých miestach prechádzajú až do zrázu. Z hľadiska geomorfológie sa v katastrálnom území vyskytuje vrchovinový reliéf, planačnorázsochový reliéf a reliéf kotlinových pahorkatín s úvalinovými dolinami a úvalinami nížinných pahorkatín. Povrch územia vznikol rozčlenením príadovcových kužeľov a pre územie je typický výskyt úvalín a dolín striedajúcich sa s transportnými svahmi. Úvaliny majú rôzny charakter, a to od jednoduchých plytkých až po rozvetvené hlboké (ÚPO, 2016, s.10).

Geologické pomery

Z hľadiska členenia geologických jednotiek (Vass a kol., 1986) sa riešené územie nachádza v pásme vnútrohorských paniev a kotlín, zóne vnútorných kotlín, v jednotke Žiarskej kotliny. Riešené územie patrí k západokarpatskému vulkanickému oblúku. Žiarska kotlina leží v stredoslovenských neogénnych vulkanických útvaroch. Predstavuje tektonickú depresiu medzi okolitými pohoriami. Jej výplň tvoria mocné súvrstvia tufitov, ílovcov a zlepencov s tenkými vložkami uhlia. Na okraji kotliny, medzi Lutilou a Starou Kremničkou, sa vyskytujú limnokvarcity, ktoré vznikli vyžrážaním z hydrotermálnych prameňov pri doznievaní ryolitovej fázy sopečnej činnosti. Okolité kopce a pohoria sú vybudované z ryolitov, andezitov a čadičov. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horninové komplexy neogénu a kvartéru. Neogénne sedimenty Žiarskej kotliny predstavujú súvrstvie jazerného typu miocénpliocénneho veku. Ide o veľmi pestrý litologický komplex s nepravidelným striedaním vrstiev tufitov, siltovcov, ílov, ílovcov a slabo spevnených pieskovcov a ojedinele aj zlepencov. V íloch a ílovcoch sa lokálne nachádzajú tenké sloje lignitu a vrstvy uhoľných ílov. Okraje kotliny sú tvorené tortonskými až sarmatskými andezitmi, na juhu vystupujú sarmatské ryolity. Po ukončení ryolitového vulkanizmu nastalo v kotline

rýchle klesanie, počas ktorého sa usadilo súvrstvie ílov, tufitov, piesčitých tufitov, pieskov a zlepcov. V pliocéne pokračoval vulkanizmus výlevmi bazaltov a bazaltoidných andezitov. V období kvartéru sa uplatnila hlavne eróznio-sedimentačná činnosť vodných tokov, ktoré zanechali svoje sedimenty vo forme terasových stupňov a náplavových kužeľov. Na povrchu sú zastúpené hlinami a ílmi stredne až vysokoplastickými a v ich podloží štrkami s prímiesou jemnozrnnej zeminy a hlinitými štrkami, ojedinele i piesčitými štrkami. Rozsiahle sú výskyty najmä hlinitých svahovín. V hornatých častiach je kvartér nepatrný (hliníto-kamenité sutiny, svahové hliny, hlinito - štrkové náplavy potokov) (ÚPO, 2016, s.11).

Pôdne pomery

Komplexnú informáciu o pôdnych typoch, pôdnych druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdnych jednotiek vyskytujú:

0511012/6., 0711042/5. 0511002/5. – fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)
0557402/6. 0757402/7. 0757002/6. – pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
0561412/6. – kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné)
0565212/5., 0765412/6., 0765212/5. – kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
0571412/7., 0757212/6., 0771242/5., 0771413/7., 0771213/5. 0771212/5. – kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
0772212/7. – kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6 – 0,8 m na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
0583682/9., 0583672/9., 0783685/9. 0783672/9. – kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12 – 250, stredne ťažké až ťažké
0589212/7., 0589412/8., 0589412/8., 0589042/8., 0589242/8. – pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké, ťažké (ÚPO, 2016, s.79 - 80).

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdnych druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdnych druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdnych druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinítopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- ílovitohlinité (45 - 60%)	17,1
	- ílovité (60 - 75%)	
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdnych druhov v okrese v %											
				Kategória eróznej ohrozenosti							
				ľahké		stredne ťažké		ťažké		veľmi ťažké	
				piesočnaté, piesočnatohlinité		hlinité		ílovitohlinité		ílovité, íly hlinítopiesočnaté	
Žiar nad Hronom	2,34	53,56	38,94	5,16	-	Banskobystrický kraj	10,02	56,75	16,91	15,79	0,52

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdnych typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)																	
Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážky	

Žiar nad Hronom	11,91	-	-	-	0,01	2,39	57,74	-	24,60	0,39	-	0,09	0,12	0,61	-	2,14
Banskobystr.	11,02	1,64	0,29	4,22	12,73	4,98	47,07	0,27	10,31	2,97	-	-	0,23	1,65	0,14	2,46

kraj

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres hodnota	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Žiar nad Hronom	2,21	16,46	23,18	14,18	14,93	19,63	6,92	2,49	-	-	37,71
Banskobystrický kraj	2,57	13,83	18,06	10,86	13,39	16,42	15,23	8,27	1,15	0,21	43,17

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Lutila od roku 2010.

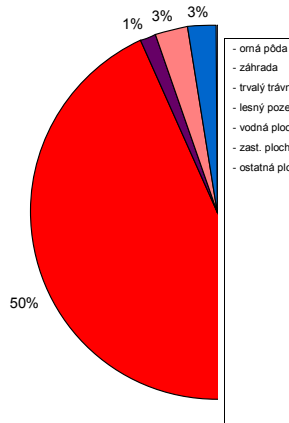
Výmera územia v ha.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celk. výmera úz. obce	2 598,0	2 598,0	2 598,0	2 598,0	2 598,0	2 598,0	2 598,0	2 598,0	2 598,0	2 598,0	2 598,0
Poľnohosp. pôda - spolu	1 108,2	1 108,0	1 107,9	1 107,8	1 107,2	1 047,7	1 044,5	1 044,2	1 043,9	1 043,7	1 043,3
- orná pôda	598,8	598,8	598,8	598,8	598,7	554,4	554,4	554,4	554,2	554,2	553,9
- záhrada	40,9	40,7	40,4	40,7	40,6	39,5	39,4	39,3	39,5	39,4	39,4
- trvalý trávny porast	450,0	450,0	450,0	450,0	450,0	450,0	450,0	450,0	450,0	450,0	450,0
Nepoľnoh. pôda - spolu	1 489,8	1 490,0	1 490,1	1 490,1	1 490,8	1 550,3	1 553,5	1 553,8	1 554,1	1 554,3	1 554,7
- lesný pozemok	1 315,5	1 315,5	1 315,5	1 315,5	1 318,2	1 318,2	1 318,1	1 318,1	1 318,1	1 318,1	1 318,1
- vodná plocha	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4	66,4	66,4	66,4	66,4	66,4	66,4
- zast. plocha a nádv.	68,4	68,4	68,4	68,4	68,4	66,4	66,5	66,7	66,7	67,7	68,0
- ostatná plocha	65,2	65,4	65,4	65,3	65,8	99,3	102,4	102,6	101,9	101,7	101,7

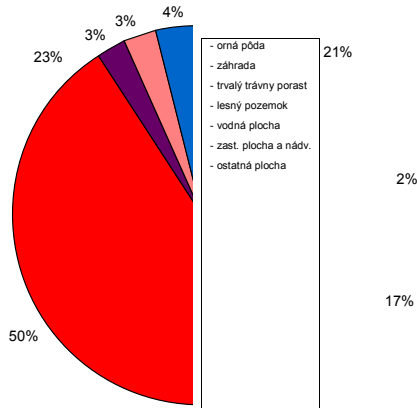
Zdroj: 20.1.2021, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne výrazne. K negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ornej pôdy. K výraznému nárastu došlo v prípade ostatných plôch, ktorých výmera vzrástla do roku 2020 na 101,7 ha. Z poľnohospodárskej pôdy nedošlo k nárastu v prípade žiadnej poľnohospodárskej pôdy. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy stúpla na 1554,7 ha. Zmeny v štruktúre boli významné.

2010

2020

Zdroj: 20.6.2021, ŠÚ SR, DataCubes,

Hydrologické pomery

Hydrologicky riešené územie patrí do povodia rieky Hron. Patrí k veľkým slovenským riekam – predstavuje tok II. rádu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5464,5 km². Pre Hron je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku s vysokou vodnosťou vo februári až apríli a s minimálnymi vodnými stavmi v septembri. Výrazné podružné zvýšenie sa prejavuje koncom jesene a začiatkom zimy.

Katastrálnym územím obce Lutila pretekajú vodohospodársky významný vodný tok Lutilský potok, ako aj drobné vodné toky Kosorínsky potok, Slaský potok, Lehotský potok a potok Kopernica. Uvedené vodné toky sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. OZ Povodie Hrona. Okrem toho územím tečú viaceré občasné vodné toky viazané na hlboké výmole a úvaliny. Zastavaným územím obce pretekajú Lutilský potok a potok Kopernica.

Lutilský potok (dĺžka 19,8 km) pramení pod hlavným hrebeňom pohoria Vtáčnik na východnom úpätí vrchu Biely Kameň (1135 m n. m.) v nadmorskej výške 720 m n. m. V blízkosti osady Dérešov mlyn na rozhraní k.ú. Lovčica a k.ú. Janova Lehota vstupuje do Žiarskej kotliny, v ktorej priberá množstvo prítokov z Kremnických vrchov. Zo začiatku tečie juhovýchodným až východným smerom až do k.ú. Lutila k sútoku s ľavostranným Lehotským potokom (371 m n.m.). Vytvára niekoľko meandrov a zľava priberá Kosorínsky potok (293 m n.m.). Pokračuje okrajom zastavaného územia obce Lutila, kde priberá ľavostranný prítok potok Kopernica a následne preteká južnou časťou územia do susedného k.ú. Žiar nad Hronom. Preteká okrajom mesta Žiar nad Hronom a neďaleko obce Ladomerská Vieska ústi do Hrona.

Potok Kopernica (dĺžka 15,5 km) pramení v Kunešovskej hornatine pri obci Kunešov a do katastrálneho územia Lutila priteká v jeho severnej časti. Tečie cez lesný pôdny fond zo severu na juh a jeho tok v lese vytvára hlbokú dolinu prierezu „V“ bez nivy alebo len so slabou vyvinutou nivou. V centrálnej časti územia na okraji lesných komplexov priberá pravostranný prítok Slaský potok (340 m n.m.). Preteká zastavaným územím obce a v južnej časti obce sa z ľavej strany vlieva do Lutilského potoka.

Slaský potok (dĺžka 12,2 km) pramení v Kunešovskej hornatine medzi vrchmi Vysoká (935 m n.m.) a Gul'atý vrch (911 m n.m.), preteká obcou Slaská a do katastrálneho územia Lutila priteká zo severu. Pokračuje smerom na juh a jeho tok sa v severnej časti územia rozdeľuje. Západný tok tečie juhozápadným smerom cez poľnohospodársky využívané plochy a ústi do Kosorínského potoka ako jeho ľavostranný prítok. Východný tok tečie smerom na juh cez poľnohospodársku pôdu a na okraji lesa sa z pravej strany vlieva do potoka Kopernica. Kosorínsky potok (dĺžka 11 km) tvoria viaceré pramene z Bielej a Čiernej doliny v k.ú. Kosorín. Do k.ú. Lutila priteká zo severozápadu a cez územie tečie zo severu na juh cez poľnohospodársky využívané plochy. V južnej časti územia ústi do Lutilského potoka ako jeho ľavostranný prítok.

Lehotský potok (dĺžka 13 km) pramení v severnej časti k.ú. Janova Lehota pod Trasľavým vrchom (798 m n.m.) a tečie zo severu na juh. Do katastrálneho územia Lutila priteká z jeho severozápadného okraja

a preteká popri katastrálnej hranici so susedným k.ú. Lovčica. Do Lutilského potoka sa vlieva ako jeho ľavostranný prítok.

V katastrálnom území boli niektoré plochy meliorované, čím sa odvodnením približne 257 ha zabezpečila regulácia vodného režimu podmáčaných plôch. Melioračné kanály sú prevažne nefunkčné v dôsledku zanesenia sedimentmi a drenážne zariadenia sú funkčné len na 20% (ÚPO, 2016, s. 10 - 11).

Hydrogeologické pomery

Podzemné vody sú vo východnej časti k.ú. Lutilla dopĺňané zo zrážok v pohorí Kremnické vrchy a v západnej časti striedavo podzemnými vodami zo susedných pohorí, z vodných tokov v kotlinách a zo zrážok. Celé katastrálne územie patrí do povodia rieky Hron, pričom prevládajú procesy odnosu nad akumuláciou a dochádza k rýchlemu odtčeniu vody do nižších polôh. Z hľadiska hydrogeografickej regionalizácie Slovenska sa v území vyskytujú dva regióny vyjadrujúce priestorové zákonitosti v zásobách podzemných vôd. Popri vodných tokoch je to región pórovitých vôd riečnych nív, nízkych riečnych terás a náplavových kužeľov so zásobou podzemných vôd 2,6 – 4 l/s. Ostatné územie sa vyznačuje vrstevnatými až vrstevnato-puklinovými vodami so zásobou cca 4 l/s (ÚPO, 2016, s. 110 - 12).

Klimatické pomery

Teplota vzduchu je jedným z určujúcich činiteľov pre celkový ráz územia a je ovplyvňovaná zemepisnou šírkou, nadmorskou výškou a orografickými pomermi. Tieto parametre sú v riešenom území premenlivé, čo má za následok značné klimatické rozdiely medzi hornatou časťou a najnižšie položenými časťami územia. Región je klimatickogeograficky na rozhraní kotlinovej a horskej klímy. Žiarska kotlina, t.j. západná časť k.ú. Lutilla, patrí do teplej klimatickej oblasti. Charakterizovaná je teplou kotlinovou klímou s pomerne dlhým a teplým letom a krátkou chladnou zimou. Ide o mierne vlhkú oblasť. Mierne teplá klimatická oblasť zahŕňa východnú časť k.ú. Lutilla, na úpätí Kremnických vrchov. Charakterizovaná je mierne teplou horskou klímou mierne vlhkou, vrchovinnou s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota kotliny sa pohybuje od 7,5 °C do 8,1 °C. Najchladnejší mesiac býva január, najteplejší je júl. Žiarska kotlina je teplejšia a suchšia ako prilahlé horské oblasti. Uzavretá Žiarska kotlina sa vyznačuje chladnejšou zimnou mikroklimou oproti vyššie položeným horským oblastiam, čo vytvára zimnú teplotnú inverziu. V priemere sa za rok v Žiarskej kotline vyskytuje 55 – 62 letných dní, kedy maximálna teplota vzduchu dosahuje 25°C a viac a 10 – 12 tropických dní, kedy teplota vzduchu dosahuje 30°C a viac. Priemerná ročná suma slnečného svitu dosahuje 1600 – 1700 hodín. Žiarska kotlina má mierne vlhkú klímu. Najväčší úhrn zrážok je v období začiatku leta (jún). Najväčší počet zrážkových dní majú mesiace máj, jún, november a december. Prevládajúce množstvo zrážok spadne v teplom polroku.

Z hľadiska nadmorskej výšky (270 m n. m. – 687 m n. m.) sa v území dajú rozlíšiť tri klimatogeografické typy:

kotlinová klíma mierne teplá s priemernými januárovými hodnotami – 2,5 až – 5 °C, júlovými 17 až 18,5 °C a s priemerným ročným úhrnom zrážok 600 až 800 mm

kotlinová klíma teplá s priemernými januárovými hodnotami – 2 až – 4°C, júlovými 18,5 až 20 °C a s priemerným ročným úhrnom zrážok 600 až 700 mm

mierne teplá horská klíma s priemernými januárovými hodnotami – 3,5 až – 6 °C, júlovými 17 až 17,5°C a s priemerným ročným úhrnom zrážok 650 až 850 mm

Veterné pomery sú ovplyvňované okolitými pohoriami. Prevládajúce vetry vanú z juhu a severozápadu. Priemerná ročná rýchlosť vetra na stanici Žiar nad Hronom za posledných desať rokov je 1,8 m/s. Na bezvetrie pripadá až tretina dní v roku. Kotlina sa vtedy zle prevetráva. V Žiarskej kotline vznikajú inverzné situácie, ktoré vytvárajú predpoklady pre negatívne pôsobenie exhalátov (ÚPO, 2016, s. 12).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Podľa fytogeografického členenia patrí územie do oblasti západokarpatskej flóry, do obvodu predkarpatskej flóry, okresu Slovenské stredohorie a podokresu Vtáčnik. Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú viaceré základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie. V katastrálnom území Lutilla sú zastúpené nasledovné vegetačné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy – pozdĺž vodných tokov dubovo-hrabové lesy – v kotline nátržníkové dubové lesy – ostrovčekovitý výskyt v kotline kvetnaté bukové a jedľové lesy – v Kremnických vrchoch javorové horské lesy – ostrovčekovité v Kremnických vrchoch

Hlavne od juhozápadu sem prenikajú panónske, teplomilné suchomilné druhy a prelínajú sa s karpatskými druhmi. Vzhľadom na geologické zloženie sa vyskytuje viac kyslomilných druhov, vápnomilné sú zriedkavejšie. Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. V nižších polohách boli lesné plochy nahradené ornou pôdou. Lesné plochy ostali zachované v hornatej časti katastrálneho územia. Ide prevažne o bukové lesy, s prímiesou smrek a borovice. Hojný je aj dub zimný, smrekovec opadavý alebo javor. V kotline sa vyskytujú menšie remízky s porastmi v ktorých dominuje dub, hrab, miestami sa vyskytujú aj brest a breza. Lesné plochy majú výmeru 1315,5 ha, t.j. 50,6 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Líniový sprievod vodných tokov dokumentujú typické dreviny ako sú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrby (rôzne druhy rodu *Salix*), topole (*Populus*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*). V rámci krovinnej etáže je častá ruža šípová, driev obyčajný, baza čierna. Spoločenstvá stepného typu sa v riešenom území vyskytujú v centrálnej a západnej časti katastrálneho územia na ploche 468,35 ha a predstavujú 18 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Orná pôda má významný podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy, ako aj na celkovej výmere katastrálneho územia. Nachádza sa v západnej polovici riešeného územia. Orná pôda má výmeru 598,8 ha, t.j. 23 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter. Značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 40,7 ha. Drevinová vegetácia sa nachádza na verejných priestranstvách (park pri kostole, pozdĺž potoka Kopernica), na križovaní komunikácií a rozšíreniach niektorých ulíc, ako aj v areáli cintorína. Drevinová skladba výsadby verejnej zelene je rôznorodá – tvorí ju smrek, borovica, jedľa, dub, jelša, breza, tuja.

Živočíšstvo

Na základe členenia Slovenska (Atlas SSR, 1980) na živočíšne regióny záujmové územie spadá do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, obvodu vnútorného, južného okrsku. Zloženie fauny riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, na pomerne vysokú výškovú zonálnosť a expozíciu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, je súčasná fauna výrazne rôznorodá. V území sa uplatňujú druhy od typicky nížinných až po vysokohorské, od prvkov chladnomilných až po teplomilné. Živočíšne spoločenstvá, ich vnútorná štruktúra a kvalitu z regionálneho i lokálneho pohľadu modeluje ďalej kombinácia charakteru rôznorodosti orografických celkov a bohatosti typov prítomných biotopov.

Fauna pozostáva z horských zooecón prevažne zmiešaných lesov a smrečín. Pozoruhodná je najmä fauna zachovalých jedľobučin so vzácnymi glaciálnymi endemitami a reliktnými vrátane ďalších chránených a ohrozených druhov živočíchov. Faunisticky mimoriadne významné sú okrajové južné časti so sutinovými lesostepami, v ktorých niektoré teplomilné druhy bezstavovcov dosahujú severnú hranicu svojho rozšírenia na Slovensku. V úzkej naviazanosti na biotopy lesov je aj výskyt živočíchov. V dubových a bukových lesoch z vtákov hniezdi muchárik bielostrý (Ficedula albicollis), muchárik čiernohlavý (Ficedula hypoleuca), stehlík zelený (Carduelis chloris), žltá zelená (Picus viridis), d'ateľ veľký (Dendrocopos major), d'ateľ prostredný (Dendrocopos medius), d'ateľ malý (Dendrocopos minor), sýkorka belasá (Parus caeruleus), pinka lesná (Fringilla coelebs), sojka škrekľavá (Garrulus glandarius), stehlík pestrý (Carduelis carduelis), holub hrivnák (Columba palumbus), vzácnejšie holub plútík (Columba oenas). Z cicavcov tu žije piskor lesný (Sorex araneus), krt obyčajný (Talpa talpa), veverica obyčajná (Sciurus vulgaris), plch lesný (Dryomys nitedula), kuna hôrna (Martes martes), sviňa divá (Sus scrofa), srnec lesný (Capreolus capreolus), jeleň obyčajný (Cervus elaphus), daniel škvrnitý (Dama dama). Vzácnejšie tu žije muflón hôrny (Ovis musimon), rys ostrovid (Lynx lynx), mačka lesná (Felis silvestris) a medveď hnedý (Ursus arctos). Z obojživelníkov sa objavuje ropucha bradáčovitá (Bufo bufo), skokan hnedý (Rana temporaria), skokan štíhly (Rana dalmatina), salamandra škvrnitá (Salamandra salamandra). Z plazov tu žije užovka obojková (Natrix natrix), zriedkavejší je výskyt užovky stromovej (Elaphe longissima) a slepúcha lámavého (Anguis fragilis). Ďalej sú to jašterica zelená (Lacerta viridis) a jašterica živorodá (Lacerta vivipara). Ihličnaté lesy sú na živočíšne druhy chudobnejšie. Z cicavcov hraboš podzemný (Pitymys subterraneus), bielozubka bielostrhá (Crocodylus leucodon), piskor lesný (Sorex araneus). Druhovo najbohatšie sú zmiešané lesy. Spoločne tu žijú druhy typické pre listnaté aj ihličnaté lesné spoločenstvá. Trávne porasty a oráčiň tvoria vhodné biotopy pre škovránky poľné (Alauda arvensis), strnádka žltá (Emberiza citrinella), strnádka lúčnu (Emberiza calandra), vranu túlavú (Corvus corone), trasochvosta horského (Motacilla cinerea), vzácnejšie cibika chocholatého (Vanellus vanellus), bociana bieleho (Ciconia ciconia), jarabica poľnú (Perdix perdix), prepelicu poľnú (Coturnix coturnix), chriašťa poľného (Crex crex). Žije tu aj myšiak lesný (Buteo buteo), jariabok hôrny (Tetrastes banasia), jastrab krahulec (Accipiter nisus) a zo vzácných druhov orol kriľavý (Aquila pomarina). K ľudským sídlam inklinujú belorítka domová (Delichon urbica), lastovička domová (Hirundo rustica), vrabec domový (Paser domesticus). Z cicavcov tu žije zajac poľný (Lepus europaeus), králik divý (Oryctolagus cuniculus), hraboš podzemný (Pitymys subterraneus), krt obyčajný (Talpa talpa), kuna skalná (Martes martes) (RÚSES ŽH, 2013, s.30-40).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Pokrytie mobilných operátorov je nedostatočné T - mobile 60 %, Orange 80 % a O2 cca. 60 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom optickej siete a 4G siete.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblková televízia	ano/nie	áno	áno

Verejný vodovod	pokrytie v %	áno	áno
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno	áno
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	10	80
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	80	100
Rozvodná sieť plynu	áno/nie	áno	áno
pripojenie na sieť internet	DSL EDGE/UMTS/4G	áno	áno
	Optická sieť	áno	áno
verejný internet	áno/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	áno/nie	nie	nie
internetová kaviareň	áno/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	80 %	100 %
pokrytie signálom T-mobile	%	60 %	100 %
pokrytie signálom O2	%	60 %	100 %
verejné studne	áno/nie	nie	nie
pramene pitnej vody	áno/nie	áno	áno
vodojemy	áno/nie	áno	áno
skládky TKO	áno/nie	nie	nie
separovaný zber	áno/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	áno/nie	áno	áno
kompostovisko	áno/nie	áno	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Lutilla, 2021

Zásobovanie pitnou vodou

V obci Lutilla je vybudovaný verejný vodovod, z ktorého je zásobovaných takmer 100 % domácností. Vodovod je súčasťou skupinového vodovodu (SKV) Žiar nad Hronom. Pitná voda zo zdrojov v časti Žiarskeho Podhoria, t.j. z DVZ Slaská - Kosorín je privádzaná do SKV Žiar nad Hronom. Vodné zdroje z lokality Slaská – HKB 1a, 4 a 5 sú prečerpávané do prerušovacej komory PK-1 s max. hladinou 447,00 m n.m. a privádzané cez privodné potrubie DN 150 do úpravne vody ÚV Slaská s kapacitou $Q = 25,0$ l/s. Vodné zdroje z lokality Kosorín – HKŽ-3, 6, VT-8 sú prečerpávané cez čerpaciu stanicu a privodným potrubím DN 200 privádzané do úpravne vody ÚV Slaská. Vodné zdroje Slaská – Kosorín majú výdatnosť $Q = 25,0$ l/s. Z úpravne vody ÚV Slaská je voda privádzaná privodným potrubím DN 300 do vodojemu VDJ Lutilla 1000 m³ s min. hladinou 375,00 m n. m. a max. hladinou 380,00 m n. m. (II. tlakové pásmo) a z neho cez prerušovaciu komoru PK-2 s max. hladinou 342,50 m n. m. a privodné potrubie DN 300 do Žiaru nad Hronom. Z VDJ 1000 m³ je voda privádzaná do vodojemu pre I. tlakové pásmo 150 m³ s max. hladinou 338,00 m n. m. Privod vody je možný aj z vodojemu v Žiari nad Hronom (4x1000 m³) potrubím PE D 160, ktoré je v súčasnosti nevyužívané. Potrubie navrhujeme zachovať pre prípad potreby riešenia alternatívnej dodávky pitnej vody. Rozvodné potrubie sa člení na viac vetiev. Potrubia miestneho vodovodu sú z rôznych materiálov – liatiny, z pozinkovaných oceľových rúr a PE rúr. Dimenzie potrubí sú DN 80 – D110. Trasy potrubí sú vedené zväčša v krajniciach a zelených pásoch (ÚPO, 2016, s. 64).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 26 bytov v roku 2011 bolo napojených na vlastný zdroj pitnej vody. Bez pitnej vody bola 1 domácnosť. Na spoločný vodovod bolo napojených 333 domácností v RD a 17 v BD.

Byty podľa zásobovania vodou RD a BD				
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu	
333	25	1	0	
17	1	0	0	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011
Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Obec Lutilla má vybudovanú jednotnú kanalizáciu s 2 odľahčovacími komorami, na ktorú je napojených 1085 obyvateľov, čo z celkového počtu obyvateľov predstavuje 85 %. Stoky gravitačnej kanalizácie sú z rúr PVC DN 300. Kanalizačné prepojenie potrubie zabezpečuje prepojenie kanalizácie obce Lutilla do kanalizačného systému mesta Žiar nad Hronom. Odtiaľ sú odpadové vody privádzané do čistiarne odpadových vôd v Žiari nad Hronom. Recipientom vyčistených vôd je rieka Hron (ÚPO, 2016, s. 67).

Dažďové odpadové vody v súčasnosti sú odvádzané systémom cestných priekop do vodných tokov. Súčasný stav v odvádzaní dažďových odpadových vôd je čiastočne vyhovujúci.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Riešeným územím prechádzajú koridory elektrických vedení VN, VVN a ZVN: 22 kV vzdušná linka č. 312 Žiar nad Hronom – Handlová, 110 kV vzdušné vedenie č. 7501 Žiar nad Hronom – Kremnica, 400 kV vzdušné vedenie č. 493 Horná Ždaňa – Sučany. V zmysle ÚPN VÚC Banskobystrického kraja sa navrhuje koridor pre 2x400 kV prenosové vedenia ZVN v trase PVE Ipel' – Horná Ždaňa – Medzibrod. Koridor pre vedenie ZVN 2x400 kV bude prebiehať severne od zastavaného územia obce. Obec Lutilla je zásobovaná elektrickou energiou z elektrizačnej siete SSE a. s., z prevodovej transformátorovej stanice 110/22 kV v Žiari nad Hronom vzdušnou 22 kV linkou č. 312. Z kmeňového vedenia VN 22 kV sú vonkajšie elektrické vedenia rozvetvené do prípojok k transformačným staniciam. Prípojky sú zväčša jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti VN. Transformačné stanice sú v zastavanom území rovnomerne rozmiestnené (ÚPO, 2016, s. 69).

Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z tohto VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0,4 kV. V obci sa nachádza dostatočný počet trafostaníc. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice pre zásobovanie obce sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS na dostatočnej kapacite a ďalší prírastok ich zaťaženia je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušnými vedeniami NN a to holými vodičmi AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblkové vedenie 1 m - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m

- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky - 3 m pri napätí nad 110 kV
 - v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
 - ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
 - v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Obec Lutilla je plynofikovaná. Zemným plynom je zásobovaná z vysokotlakového plynovodu DN 300 PN 4,0 MPa Prievdza – Žiar nad Hronom, ktorý prechádza katastrálnym územím Lutilla. Prívod zemného plynu do regulačnej stanice je zabezpečený cez VTL pripojovací plynovod. Regulačná stanica RS 800 2/1 – VTL/NTL je situovaná na východnom okraji obce. Miestne rozvody plynu sú nízkotlakové, s max. prevádzkovým tlakom PN 2,1 kPa. Potrubia DN 80 – DN 300 sú vedené po okrajoch miestnych komunikácií a v zelených pásoch. Na distribučnú sieť sú jednotliví odberatelia pripojení cez NTL prípojky DN 25 a DN 50. Materiál potrubí je oceľ (ÚPO, 2016, s. 69 - 70).

Zásobovanie teplom

Hlavný spôsob zásobovania sú pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty. Ďalšie najčastejšie využitie zdroja tepla je plynové vykurovanie. Ďalšími zdrojmi energie sú plyn, v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), elektrina, propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný nekombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

Najviac bytov v obci Lutilla je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. V roku 2011 to bolo 266. Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 96 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
17	266	96	0	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených zemným plynom – 274 bytov, pevným palivom - 55 a elektrinou – 40 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
274	40	3	55	7	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Miestny rozhlas

Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7.5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. **Polovica reproduktorov rozmiestnených v obci je bezdrôtová.** Z hľadiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času, pokiaľ odovzdávanie informácií v obci nebude na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB, káblovou televíziou a samostatnými satelitnými prijímačmi. Obyvatelia majú možnosť využívať aj televíziu poskytovanú prostredníctvom mobilných operátorov cez optickú sieť.

Telekomunikácie

Miestna telekomunikačná sieť je zabezpečená prevažne vzdušným vedením, v novších uliciach zemnými káblami. V obci Lutilla je ATÚ (RSU). Diaľkový telekomunikačný kábel v smere Žiar nad Hronom – Handlová vedie popri ceste č. I/50 a diaľkový telekomunikačný kábel v smere Handlová – Slaská obchádza zastavané územie obce Lutilla a smeruje na sever popri ceste č. III/05074. Miestny telekomunikačný kábel v smere Žiar nad Hronom – Lutilla vedie popri ceste č. III/05074 (ÚPO, 2016, s. 73).

Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe. Dopyt je však nízky. Väčšina obyvateľov využíva služby mobilných operátorov. Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti 4 operátori a to Orange Slovensko, a.s. Bratislava a spoločnosť T-com, O2 a 4ka. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 900 a 1800 MHz. Územie obce je pokryté signálom GSM na cca. 100 % spoločnosťou Orange, horšie je to so signálom spoločnosti T – com, 4ka a O2 - 100 %. V obci je signál 4G siete.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M., 2008).

Verejné osvetlenie

V súčasnosti sú všetky ulice pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami LED. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia bude riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami.

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Katastrálnym územím obce Lutilla pretekajú vodohospodársky významný vodný tok Lutilský potok, ako aj drobné vodné toky Kosorínsky potok, Slaský potok, Lehotský potok a potok Kopernica. Uvedené vodné toky sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. OZ Povodie Hrona. Z hľadiska povodňového rizika je najvýznamnejší potok Kopernica, ktorý preteká stredom zastavaného územia obce a Lutilský potok, ktorý tečie okrajom zastavaného územia. Korytá uvedených tokov sú upravené na Q100. Obec v minulosti nebola výraznejšie zasahovaná záplavami. Po príválovom daždi však v roku 2010 došlo k náhlej povodni, ktorá v obci spôsobila značné škody na majetku a infraštruktúre. Na

ochranu pred povodňami navrhujeme vybudovať na potoku Kopernica (prítok Lutilského potoka) v lokalite Vyše mŕstku vybudovať sústavu nádrží (poldrov) na zachytenie povodňových prietokov. Ďalej sa navrhuje úprava potoka Kopernica v rkm 0,000 – 2,000. Vodná nádrž s akumulácnou a protipovodňovou funkciou sa výhľadovo plánuje na Kosorínskom potoku v lokalite Pod močidlom. Nové rozvojové plochy sú situované mimo inundačných území. V grafickej časti je vyznačená záplavová čiara Q100 Lutilského potoka podľa mapy povodňového ohrozenia. Časti zastavaného územia, ktoré sú v jeho záplavovom území (pri záhradkovej osade, pri cvičnom ihrisku), navrhujeme ochrániť úpravami Lutilského potoka. Na ochranu rozvojových plôch na severnom a východnom okraji obce a zástavby na Podhorskej ul. pred svahovými vodami sa navrhuje vybudovanie dažďových rigolov zaústnených do existujúcich kanálov a následne do Lutilského potoka. Všetky križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle s STN 73 6822 „Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“. Revitalizácia, úpravy vodných tokov musia byť v súlade s STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami je potrebné dodržiavať Zákon č. 07/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami (ÚPO, 2016, s. 54 - 55).

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M., 2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Odborné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. vznp o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Ako náhradný zdroj vody je v núdzovej situácii možné čerpať vodu z miestneho vodného toku. Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarnej zásahov sú navrhované komunikácie v nových rozvojových lokalitách riešené zväčša ako priebežné. Pri zmene funkčného využívania územia je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom, s vyhláškou č. 288/2000 Z. z. a s predpismi platnými v čase realizácie jednotlivých stavieb.

Obec Lutila má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, ktorá je navrhnutá na krytie požiarnej potreby a Q_{max}. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarными hydrantmi. Odborné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Ako náhradný zdroj vody je v núdzovej situácii možné čerpať vodu z potoka Kopernica, ktorý preteká stredom zastavaného územia obce (ÚPO, 2016, s. 54).

Cintorínske služby

Pochovávanie na území obce Lutila sa realizuje len na cintoríne. V obci Lutila sa územie akceptuje ako jeden pochovávacie obvod. Nachádza sa tu 1 cintorín (Lesná ul.). V areáli cintorína sa nachádza budova domu smútku. V cintoríne sa odporúča naďalej realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a dostavba chodníkov. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorína.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005 (ÚPD M., 2008).

2.4. DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Lutila, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektívnosťou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia). Cieľovým zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

Štátne komunikácie

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Lutila veľmi výhodnú polohu pri ceste I. triedy č. I/50 Trenčín – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom. Je zaradená do siete medzinárodných ciest ako cesta E572. Trasa cesty je vedená najbližšie 500 m od zastavaného územia obce, nedochádza preto k negatívnym vplyvom na zastavané územie. Pri Žiari nad Hronom sa napája na cestu I. triedy č. I/65 a rýchlostnú cestu R1 Trnava – Banská Bystrica. Paralelne s cestou č. I/50 sa plánuje výstavba rýchlostnej cesty R2, ktorá však nebude zasahovať do k.ú. Lutila. Stav cesty I. triedy č. I/50 na úseku zasahujúcom do riešeného územia je z hľadiska pozdĺžnych nerovností podľa údajov SSC hodnotený ako dobrý, aj z hľadiska vyjazdených kolají je hodnotený ako dobrý. Cesta je v riešenom území upravená v kategórii C 11,5/80. Na sčítacom úseku č. 92150 (Žiar nad Hronom – Lovčica) cesty č. I/50 predstavovalo podľa sčítania dopravy z r. 2010 dopravné zaťaženie 9929 voz./24 hod. Pri porovnaní údajov zo sčítania dopravy z roku 2000 sa intenzita dopravy zvýšila z úrovne 6400 voz./24 hod., t.j. o 55 %. Podľa údajov SSC o výkonnosti ciest aj pri náraste intenzity dopravy sa prekročenie prípustnej intenzity očakáva v roku 2030.

V k.ú. Lutila sa z cesty č. I/50 odpoja cesta III. triedy č. III/05074 Lutila – Slaská – Kosorín – Janova Lehota. Zabezpečuje dopravnú obsluhu obce Lutila, ako aj dopravné prepojenie jednotlivých obcí mikroregiónu. Trasa je vedená zastavaným územím obce Lutila v dĺžke 1,3 km. Dopravné zaťaženie cesty v sčítaní dopravy nebolo zisťované. Šírka vozovky je 5 – 6 m, čím nevyhovuje požiadavkám na minimálnu kategóriu šírkového usporiadania podľa STN 736110. Šírkové usporiadanie cesty I. triedy sa navrhuje v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia. Šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území sa navrhuje v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/60 mimo zastavaného územia (ÚPO, 2016, s. 61).

Miestne komunikácie

Miestne komunikácie tvoria zokruhovanú sieť. Kostru dopravnej siete obce Lutila tvorí prietah cesty III. triedy zastavaným územím obce. Z oboch strán sa na túto komunikáciu napájajú okruhy miestnych komunikácií rôznej hierarchie. Nezokruhované sú len kratšie úseky ciest. Viaceré miestne komunikácie majú nedostatočné šírkové parametre a nevyhovujúcu kvalitu povrchového krytu, ojedinele aj nespevnený povrch. Uvedený problém sa týka niektorých úsekov na uliciach Kuzmányho ul., časť Lesnej ul., časť Dobšinského ul., časť Kamennej ul., odbočky z Moyzesovej ul. – k Pacovským strojárňam. Tieto komunikácie sa prebudujú tak, aby spĺňali parametre príslušných funkčných tried a kategórií. Vzhľadom k obmedzeným priestorovým podmienkam v existujúcej zástavbe sa navrhuje nižšie funkčné triedy a kategórie miestnych komunikácií (C2, C3, D1), zodpovedajúce pobytovej funkcii a nižšej mobilite obyvateľov. Existujúce miestne komunikácie budú v nevyhovujúcich úsekoch prebudované v kategórii

MO 7,5/40 (C2) a MO (MOK) 7/30 (C3). Pokiaľ to neumožňujú priestorové pomery, výnimočne je prípustná kategória MO 5/30. Navrhuje sa tiež vybudovanie mosta nad tokom Kopernica z Kuzmányho ul.. V katastrálnom území sa ďalej nachádzajú miestne a účelové komunikácie, sprístupňujúce hospodárske lesy a poľnohospodárske hony v rámci katastra. Z cesty č. III/05074 sa v severnej časti katastrálneho územia odpoja účelová komunikácia smerujúca cez lesné komplexy do obce Kopernica. Cesta je nezjazdná, s úzkou vozovkou a výrazne rozrušeným povrchom ťažkými lesnými mechanizmami, navrhujeme preto jej komplexnú rekonštrukciu. Ďalšia účelová komunikácia s asfaltovým povrchom spája hospodárske dvory v k.ú. Lutila a v k.ú. Kosorín. Vedie severojužným smerom cez trvalé trávne porasty a ornú pôdu. Celé katastrálne územie je pomerne husto pretkané sieťou spevnených a nespevnených poľných ciest so stálym alebo premenlivým priebehom, ktoré zabezpečujú prístup na pozemky poľnohospodárskym mechanizmom. Hlavné účelové komunikácie sa navrhujú rekonštruovať a rozšíriť – osobitne sa to týka komunikácií sprístupňujúcich navrhované plochy rekreácie v krajine. Rozšírenie na 6 m je potrebné realizovať v úsekoch Janova Lehota – letisko a Lutila – Golaňová medza (ÚPO, 2016, s. 61 - 62).

Hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je realizovaná výlučne autobusovou dopravou. Autobusové spoje SAD Zvolen, a.s. premávajú na linke Žiar nad Hronom – Slaská – Janova Lehota. Spojenie s mestom Žiar nad Hronom, ktoré je hlavným centrom dochádzky za službami a občianskou vybavenosťou, zabezpečuje 18 párov spojov v pracovných dňoch. Celkovo možno spojenie verejnou dopravou hodnotiť ako vyhovujúce. V obci Lutila je spolu 5 autobusových zastávok (z toho 3 v zastavanom území obce, 1 pri záhradkovej osade a 1 v lokalite Jelšiny). Vzhľadom na rozsah zastavaného územia je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m splnená (ÚPO, 2016, s. 61 - 63).

Pešie komunikácie a priestranstvá

Chodník je vybudovaný pozdĺž prieťahu cesty č. III/05074 zastavaným územím. Chodníky sú vybudované aj pozdĺž niektorých miestnych komunikácií – na Lesnej ul., čiastočne na Gorkého ul., Podhorskej ul., ul. Na rybníky. Šírkové parametre a stav chodníkov sú vyhovujúce (ÚPO, 2016, s. 61 - 63).

Cyklistická doprava

Podiel bicyklovej dopravy z pohľadu celkovej dopravnej práce a z pohľadu nemotorovej dopravy nie je v obci Lutila rozhodujúci a zatiaľ nedosahuje podiel sídiel so zavedeným systémom bicyklovej dopravy, ale aj napriek tomu patrí medzi významné spôsoby dopravnej obsluhy. Konfigurácia terénu, rozmiestnenie urbanistických prvkov (bývanie, vybavenosť) v obci dáva predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy, ako jedného zo základných vnútrošídlných dopravných systémov. Dopravnourbanistické i technické podmienky v sídle sa dajú hodnotiť priaznivo a dávajú veľké predpoklady na rozvoj tohto ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy. Okrem ciest pre motorovú dopravu obcou prechádzajú aj cykloturistické trasy.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. V súčasnosti sa uskutočňuje výstavba cyklotrasy Žiar nad Hronom – Lutila. Cyklistické trasy sa ďalej vyznačia po ceste III. triedy a po účelových a poľných cestách do ďalších obcí mikroregiónu. V blízkosti zastavaného územia obce (napr. pozdĺž Lutiského potoka, v záhradkovej osade) je vhodné cyklistické trasy dimenzovať tak, aby mohli slúžiť aj ako korčuliarske a bežecké trasy (ÚPO, 2016, s. 61 - 63).

Statická doprava

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce Lutila – pri kultúrnom dome, pohostinstve, tenisových kurtach, pri cintoríne. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatravnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v novonavrhovaných obytných uliciach (ÚPO, 2016, s. 62).

Železničná doprava

Najbližšia železničná stanica je v Žiari nad Hronom na trati č. 150 Šurany – Zvolen. Okrem spojenia Bratislava s Banskou Bystricou zabezpečuje alternatívne prepojenie Bratislava a Košíc (ÚPO, 2016, s. 61).

Letecká doprava

Najbližšie letisko so štatútom medzinárodnej dopravy sa nachádza na Sliači. V lokalite Kosorínky v k.ú. Lutila sa nachádza poľné letisko prístupné z k.ú. Janova Lehota (Letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve Janova Lehota), ktoré navrhujeme využívať aj pre športové účely (ÚPO, 2016, s. 61).

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z.) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **79/409/EHS** o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive); smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **92/43/EHS** o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia; osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Je tu evidovaný chránený strom (S 147) Dub pri Lutile. Rastie na ľavej strane cesty do Lutily, asi 100 metrov od odbočky zo štátnej cesty Žiar nad Hronom – Handlová na parcele č. 441. Ide o 200 rokov starý, mohutný exemplár *Quercus robur* L., vysoký 20 m, s obvodom kmeňa 355 cm. Vyhlásený za chránený bol v r. 1979, v súčasnosti na základe VZV KÚ v Banskej Bystrici, č. 5/1996 zo dňa 20.12.1996. Severne od zastavaného územia sa ostrovčekovite nachádzajú chránené biotopy národného aj európskeho významu skupiny B Mezofilné trvalé trávne porasty (Lk1, Lk3, Tr8b). Najbližšie chránené územia európskeho významu sú SKUEV0265 Suť a SKUEV0264 Klokoč. Južne sa rozprestiera chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy a západne chránená krajinná oblasť Ponitrie. V blízkosti riešeného územia tiež leží niekoľko území pripravovaných na ochranu. Ide o chránenú krajinnú oblasť Kremnické vrchy a viaceré maloplošné chránené územia: Kremnický Šturec, Krehuľa, Lom pod Skalickou, Veľký Gríč a Mokrad' Mortov. Z vyhlásených maloplošných chránených území sa najbližšie k riešenému územiu nachádza PP Kapitúlské bralá (v k.ú. Lehôtka pod Brehmi).

ÚSES

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. V riešenom území je cieľom návrhu prvkov ÚSES miestneho významu posilniť pôsobenie regionálnych biocentier a biokoridorov na okolitú krajinu, predovšetkým južnú časť riešeného územia, ktorá sa vyznačuje nízkym stupňom ekologickej stability. Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií. V riešenom území sa nachádzajú nasledovné biocentrá regionálneho významu:

rBC1 Alúvium Kopernice – regionálne biocentrum je vymedzené v alúviu potoka Kopernica a tvoria ho brehové porasty s hlavným zastúpením vrbý a jelše, ktoré sa striedajú s vlhkomilnými trávobylinnými porastmi na lokalitách ovplyvňovaných prúdiacou podzemnou vodou. V biocentre je potrebné zabezpečiť pravidelné kosenie aluviálnych lúk a ich ponechanie v prirodzenom stave. Brehové porasty potoka Kopernica je potrebné zachovať.

rBC2 Lesné porasty Brezie – regionálne biocentrum je lokalizované v severovýchodnej časti katastrálneho územia a tvoria ho lesné komplexy Kremnických vrchov s hlavným zastúpením dubu a buka so značnou prímесou brezy. Časť biocentra je zaradená do imisných lesov osobitného určenia a ide o významný krajinný prvok s vysokou ekologickou stabilitou.

rBC3 Lovčická brezinka – regionálne biocentrum na sútoku Lutiského a Lehotského potoka je tvorené prevažne kompaktnou nelesnou stromovou a krovinatou vegetáciou s vysokým podielom stromov, ktorá sa strieda s trávobylinnými porastmi. V drevinovom zložení prevláda dub, hrab, vrbá a breza a na podmáčaných lokalitách jelša. Existujúci stav je potrebné zachovať.

rBC4 Sútok Lutiského a Kosorínskeho potoka – regionálne biocentrum je lokalizované na západnom okraji územia a spája regionálny biokoridor Lutiský potok s miestnym biokoridorom Kosorínsky potok. Je tvorené najmä brehovými porastmi týchto vodných tokov ako aj dubinami na okolitých svahoch a v roklinách. Navrhuje sa zachovať existujúci stav a ponechať na samovývoj.

Biocentrá regionálneho a nadregionálneho významu predstavujú kostru ekologickej stability regiónu, na ktorú sa viažu prvky ekologickej stability miestneho významu. Pri návrhu biocentier sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokrad'ového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné biocentrá (ÚPO, 2016, s.55 - 59):

mBC1 Nad Lutiským potokom – ide o stromovito-krovinatý porast a menšiu plochu lesného porastu na styku katastrálneho územia Žiar nad Hronom a Lutíla. Miestne biocentrum tvoria brehové porasty Lutiského potoka s pestrým druhovým zložením a s vysokou ekologickou stabilitou. Porasty je potrebné ponechať bez zásahu.

mBC2 Hore Lutílo – miestne biocentrum je lokalizované na juhovýchodnom okraji katastrálneho územia a ide o jarok so sprievodným stromovito-krovinatým porastom s hlavným zastúpením duba, vrbý a krovín. Časť miestneho biocentra tvorí melioračný kanál 030-001. Navrhuje sa zachovať existujúci stav a lokalitu ponechať na samovývoj.

mBC3 Nad Hríbkom – miestne biocentrum sa nachádza východne od zastavaného územia obce a tvorí ho vrbovo-topoľový porast s prímесou borovice a duba, na ktorý nadväzuje miestny biokoridor Gočová. Biocentrum zahŕňa aj prilahlé trvalé trávne porasty s vysokým podielom zelene a odporúča sa túto lokalitu ponechať prirodzenému vývinu.

mBC4 Chlmok – miestne biocentrum predstavuje zvyšky dubových lesov včlenené do poľnohospodárskej krajiny, pričom ide o genofondovú lokalitu. Nakoľko ide o lesné porasty, je potrebné vykonávať hospodársku činnosť v zmysle lesného hospodárskeho plánu.

mBC5 Remízka na Džavách – miestne biocentrum tvorí stromovito-krovinatý porast s hlavným zastúpením vrbý, jelše a duba lokalizovaný v intenzívne obhospodarovanej poľnohospodárskej krajine. Je pokračovaním melioračného kanála 119-003. Existujúce porasty sú vyhovujúce, navrhuje sa preto lokalitu ponechať bez zásahu.

mBC6 Alúvium Slaského potoka na Jelšinách – miestne biocentrum sa nachádza na Slaskom potoku v miestach, kde sa rozvetvuje a ďalej pokračuje ako dva samostatné vodné toky. Porasty sú zastúpené vrbou, jelšou a topoľom a dopĺňajú ich vlhkomilné trávobyliny. Biocentrum je potrebné zachovať bez zásahu.

mBC7 Alúvium prítoku Kosorínskeho potoka – miestne biocentrum tvoria hodnotné brehové porasty charakteru prítokových jelšín, na ktoré sa viaže typická fauna. Existujúce porasty sa navrhuje zachovať a celú lokalitu ponechať na samovývoj.

mBC8 Zrás za Žiarom – miestne biocentrum je lokalizované nad severovýchodným okrajom zastavaného územia obce a je súčasťou rozsiahleho komplexu lesov osobitného určenia.

mBC9 Remízky nad Lutiským potokom – navrhované miestne biocentrum predstavuje úpravu čiastočne vyhovujúceho biocentra a interakčných prvkov za účelom rozčleniť a stabilizovať veľké plochy ornej pôdy a pasienkov. Ide o plochu bývalých trvalých trávnych porastov, ktoré sa v dôsledku výskytu lokálnych zosuvov postupne prestali využívať a v súčasnosti sa tu uchytávajú kroviny a lokálne stromovité dreviny. Tie stabilizujú zosuvné svahy a zároveň plnia funkciu biocentra pre živočíšstvo. Navrhuje sa plochu neodvodňovať a využívať ako jednokosné lúky.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca. V riešenom území sa nachádza jeden biokoridor regionálneho významu:

rBK1 Lutiský potok – regionálny biokoridor je tvorený prevažne brehovými porastmi charakteru prítokových jelšín s prímесou vrbý a topoľa. Druhovou skladbou aj šírkou sú porasty vyhovujúce a biokoridor je prerušený len obcou Lutíla a preto nie je

potrebná ich úprava ani doplnenie. Hlavnou funkciou biokoridoru je prepojenie biocentier s vlhkomilnou vegetáciou a živočíštvom v Žiarkej kotline s biocentrami úpätia pohoria Vtáčnik.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory (ÚPO, 2016, s.55 - 59):

mBK1 Slaský potok – miestny biokoridor tvorí samotný vodný tok Slaského potoka, ktorý preteká centrálnou časťou katastrálneho územia Lutilla a v miestnom biocentre mBC6 sa rozvetvuje na dva samostatné vodné toky. Východná vetva sa vlieva do potoka Kopernica a západná tvorí ľavostranný prítok Kosorínskeho potoka. Biokoridor zahŕňa aj príľahlé brehovité porasty s hlavným zastúpením vrb, jelše a topoľ, ktoré sú svojou skladbou vyhovujúce a je ich potrebné zachovať s minimálnou úpravou priebehu hraníc.

mBK2 Kosorínsky potok – miestny biokoridor tvorí samotný vodný tok Kosorínskeho potoka, ktorý preteká západnou časťou katastrálneho územia a v regionálnom biocentre rBC4 sa vlieva do Lutillského potoka. Biokoridor zahŕňa aj príľahlé brehovité porasty s hlavným zastúpením vrb, jelše a topoľ, ktoré sú svojou skladbou vyhovujúce a je ich potrebné zachovať s minimálnou úpravou priebehu hraníc.

mBK3 Lehotský potok – miestny biokoridor tvorí samotný vodný tok s brehovými porastami, ktoré majú typickú trojposchodovú štruktúru, sú obojstranne dobre vyvinuté s prevahou prirodzených floristických prvkov. V stromovej etáži prevláda jelša, vrb a brest a druhovou skladbou aj šírkou sú porasty vyhovujúce a je ich potrebné zachovať v existujúcich hraniciach.

mBK4 Prítok Lehotského potoka – miestny biokoridor tvorí občasný vodný tok, ktorý predstavuje rozhranie medzi ornou pôdou a trvalými trávovými porastami. V regionálnom biocentre Lovčická brežinka sa napája do Lehotského potoka a jeho príľahlé brehovité porasty s hlavným zastúpením vrb, jelše a topoľ sú svojou skladbou vyhovujúce. Navrhuje sa existujúce porasty zachovať bez zásahu a ponechať na samovývoj.

mBK5 Nad chatovou osadou pred Lutillou – miestny biokoridor tvorí stromovitokrovinatý stabilizačný porast na výraznom až príkrom svahu. Prepája regionálne biocentrum rBC4 s miestnym biocentrom mBC1. V porastoch prevláda dub, vrb s prímiesou krovín. Pod svahom preteká melioračný kanál 065-002 s prevažne vrbovým sprievodným porastom. Existujúce porasty sa navrhujú zachovať a ponechať na samovývoj a popri kanáli zabezpečiť ochranný manipulačný pás.

mBK6 Roveň medzi Istebnými – severnú časť miestneho biokoridoru tvorí lesný porast, na ktorý nadväzuje stromovito-krovinatý porast s občasným vodným tokom a s hlavným zastúpením brehových porastov stromovitej vrb. Južná časť biokoridoru je tvorená melioračným kanálom 074-001 bez sprievodných porastov alebo len s ich veľmi úzkym pásom. Túto časť biokoridoru je potrebné dobudovať vytvorením súvislého stromovito-krovinatého porastu okolo kanála (pri zachovaní jeho manipulačného pásu), čím sa rozčlení veľkoblukovo využívaná orná pôda. Nakoľko sa na melioračných kanáloch nevykonáva pravidelná údržba s odstraňovaním nežiaducich porastov, postupne sa po okraji uchyťávajú vrbové, prípadne topoľové a jelšové porasty, ktoré plnia funkciu biokoridoru. Keďže sa nepredpokladá obnova a rekonštrukcia melioračných zariadení zaústených do uvedených melioračných kanálov, je potrebné vykonať ich údržbu a existujúce sprievodné porasty zachovať, prípadne posilniť. mBK7 Gočová – miestny biokoridor tvorí úzky pás brehových porastov v okolí melioračného kanála 030-002 s hlavným zastúpením vrbín. V južnej časti sprievodný porast takmer absentuje, preto je potrebné jeho doplnenie miestnymi druhmi drevín tak, aby sa zachovala a zvýšila funkčnosť biokoridoru pri zachovaní manipulačného ochranného pásu kanála.

mBK8 Potok pri Lutile – ide o vyhovujúce sprievodné porasty v okolí menšieho vodného toku napájajúceho sa na potok Kopernica (ÚPO, 2016, s.55 - 59).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno - historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Schválilo Obecné zastupiteľstvo dňa 20.6.2016 uznesením č. 41/2016 VZN č. 9/2016, ktorým sa vyhlásila záväzná časť ÚPD bolo schválené uznesením OZ č. 28/2016 dňa 26.5.2016 - Registračný list ÚPD bol vyhotovený dňa 28.06.2016 a zaslaný na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Územný plán obce Lutilla je uložený na: Okresnom úrade Banská Bystrica odbor výstavby a bytovej politiky Banská Bystrica a Stavebnom úrade obce Lutilla, Nám. MS č. 8 Žiar nad Hronom. V roku 2020 bol spracovaný návrh na zmeny a doplnky ÚPO Lutilla.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z.z. (v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 350/2015 Z.z. a zákona č. 293/2017 Z.z.). Vyhláška o zdrojoch znečistenia 410/2012 Z. z. v znení 98/2021.

Riešené územie patrí z hľadiska znečistenia ovzdušia k zaťaženým oblastiam. Rozhodujúci podiel na znečisťovaní ovzdušia v meste majú výrobo-produkčné a technologické zariadenia lokalizované vo výrobnom okrsku ZSNP. Najväčšími znečisťovateľmi ovzdušia sú Slovalco, a.s. Žiar nad Hronom (výroba hliníka), Dalkia Industry Žiar nad Hronom, a.s. (výroba tepla), Nemak Slovakia, s.r.o. Ladomerská Vieska (výroba hliníkových odliatkov – výroba hláv valcov), Fagor Ederlan Slovensko, a.s. Žiar nad Hronom (výroba hliníkových odliatkov), VUM, a.s. Žiar nad Hronom. Dlhodobu však produkcia znečisťujúcich látok v okrese klesá. Dôvodom je celkový pokles výroby a najmä ekologizácia výrobných technológií. Dôležitý podiel na znečistení, najmä emisiách CO, má automobilová doprava (rýchlostná cesta R2). V obci Lútila sú 3 stredné zdroje znečisťovania ovzdušia – lom Lútila (ENERGOGAZ, s.r.o. Košice), lom Lútila I., a Lútila II. (REGOS, s.r.o. Bratislava), chov hospodárskych zvierat (PD Žiar nad Hronom). Obec je plynofikovaná, čo prispieva k výraznému zníženiu znečistenia ovzdušia hlavne v zimnom období (ÚPO, 2016, s. 73).

Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, okres Žiar nad Hronom patrí k veľkým producentom základných znečisťujúcich látok. Nachádza sa však v blízkosti oblasti s intenzívnou priemyselnou činnosťou a dopravou.

Produkcia v t na km² podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Žiar nad Hronom	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tuhé emisie	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Oxid siričitý	3,4	3,2	3,4	5,2	3,7	3,5	4,5	3,5	5,7	5,1	4,2
Oxid dusíka	1,5	1,4	1,4	1,8	1,7	1,6	1,4	1,3	1,4	1,6	1,4
Oxid uhoľnatý	27,3	26,9	26,6	26,8	26,6	26,5	28,3	28,3	35,6	32,9	32,7
Tuhé emisie SR	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Oxid siričitý SR	1,3	1,2	1,3	1,3	1,1	1,0	0,9	1,3	0,5	0,5	0,4
Oxid dusíka SR	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Oxid uhoľnatý SR	2,9	2,3	2,6	2,9	2,8	2,8	3,1	3,1	3,1	3,1	2,9

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Žiar nad Hronom jeden z najviac znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k výraznému nárastu dochádza v prípade produkcie oxidu uhoľnatého. K nárastu dochádza v prípade oxidu siričitého.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Ž. nad Hronom	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tuhé emisie	198	184	200	141	129	134	177	162	177	199	194
Oxid siričitý	1 759	1 663	1 752	2 710	1 908	1 831	2 349	1 830	2 974	2 642	2 177
Oxid dusíka	755	708	735	907	890	805	747	679	705	817	733
Oxid uhoľnatý	14 119	13 934	13 792	13 867	13 780	13 741	14 640	14 661	18 437	17 039	16 938

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. až III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

Hluk sa šíri z cesty III. triedy č. III/05074, ktorá prechádza zastavaným územím obce Lutilla. Zastavané územie obce nie je ovplyvnené hlukom z cesty I/50. Za zdroje hlukového zaťaženia obce považujeme hluk z cestnej komunikácie – štátnej cesty I/61 a hlavne prechádzajúcej hlavnej komunikácie D1 (ÚPO, 2016, s. 74).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 ((v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z.). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje

POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja 2016 - 2020 sa budú realizovať obcou. Keďže obec spadá pod povinnosť spracovať POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, má v súčasnosti spracovaný platný POH.

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	270,83	267,69	274,92	260,83	282,58	282,76	311,66	346,02	383,39	381,37	391,53
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	37,73	36,14	51,1	40,74	58,63	57,46		88,86	122,26	156,65	157,25
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	232,47	224,34	223,75	192,23	217,12	224,46	222,35	223,76	226,75	224,11	221,38
% zhodnoc. kom. odpadu	13,93	13,5	18,59	15,62	20,75	20,32	28,51	35,33	40,86	41,23	43,46
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	.	11,5	18,26	11,65	12,57	16,58	28,05	35,16	40,86	41,23	43,45
% miera skládkovania	.	81,83	81,39	68,54	68,84	79,34	71,34	64,67	59,14	58,77	56,54

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Pôda

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy lesov, lúk a menších polôch s poľnohospodárskou činnosťou, ako aj so zastavanou plochou obce Lutilla a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej výroby a intenzívnou dopravou a priemyselnou činnosťou.

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Kontaminácia pôdy

Priamy vplyv na pôdy majú priemyselný a poľnohospodársky výroba, intenzívna doprava. Môžu spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 51/2018 Z.z. o vodách (ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o

priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony). Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Katastrálnym územím preteká Lutilský potok, ktorý po obec Lutila je bez znečistenia a od obce po k.ú. Žiar nad Hronom vykazuje slabé znečistenie. Ostatné vodné toky Slaský, Kosorínsky, Lehotský potok a potok Kopernica sú bez výraznejšej záťaže. Kvalita vody vo vodných tokoch je závislá na prietoku a je nepriaznivo ovplyvňovaná odpadovými splaškovými vodami z domácností z obcí bez kanalizácie, ako aj vyplavovanými zložkami z pesticídov, priemyselných a organických hnojív. Podrobné údaje o kvalite vody v miestnych vodných tokoch nie sú k dispozícii. Podzemné vody sú stredne až slabo zaťažené. Kvalita vody je značne závislá na hĺbke horizontu, pričom s hĺbkou dochádza k zvyšovaniu celkovej mineralizácie (ÚPO, 2016, s. 73 - 74).

2.6. OBYVATEĽSTVO

V obci žije takmer 88 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 71,15 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru obyvateľov obce podľa pohlavia v roku 2020. Najviac obyvateľov je vo vekovej skupine od 40 do 44 rokov.

Stav trvale bývajúcего obyvateľstva k 31.12. (Osoba)
2020

	spolu	muži	ženy	rozdiel
Spolu	1439	696	743	-47
4 roky alebo menej	88	47	41	6
Od 5 do 9 rokov	80	39	41	-2
Od 10 do 14 rokov	68	40	28	12
Od 15 do 19 rokov	62	26	36	-10
Od 20 do 24 rokov	66	32	34	-2
Od 25 do 29 rokov	75	37	38	-1
Od 30 do 34 rokov	106	51	55	-4
Od 35 do 39 rokov	96	44	52	-8
Od 40 do 44 rokov	120	62	58	4
Od 45 do 49 rokov	110	59	51	8
Od 50 do 54 rokov	95	50	45	5
Od 55 do 59 rokov	79	38	41	-3
Od 60 do 64 rokov	105	51	54	-3
Od 65 do 69 rokov	92	44	48	-4
Od 70 do 74 rokov	79	35	44	-9
Od 75 do 79 rokov	56	22	34	-12
Od 80 do 84 rokov	29	12	17	-5
Od 85 do 89 rokov	18	6	12	-6
Od 90 do 94 rokov	10	1	9	-8
Od 95 do 99 rokov	2	0	2	-2
Nad 100 rokov	3	0	3	-3

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Lutila v roku 2020.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Lutila (rok 2020)

spolu ženy 0-14 66+ 15-65 obec Lutila 1439 743 236 289 914
 Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2020 žilo v obci celkovo 1439 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 743 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 914. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Lutilla podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania heterogénna s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckej cirkvi (71,15 %). Pri 11,31 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 13,14 % obyvateľov. K evanjelickej cirkvi sa hlási 2,89 % obyvateľov.

Bývajúcce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Rímskokatolícka cirkev	937	71,15
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	38	2,89
Gréckokatolícka cirkev	6	0,46
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,08
Evanjelická cirkev metodistická	6	0,46
Cirkev československá husitská	1	0,08
iné	6	0,46
bez vyznania	173	13,14
nezistené	149	11,31

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 88 %. V okrese Žiar nad Hronom žije cca. 0,3 % obyvateľov maďarskej národnosti. Pri 9,0 % obyvateľoch nebola zistená národnosť.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

ok. Ž.nad Hronom	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská	95,3	86,1	86,1	86,9	87,1	87,3	87,5	87,7	87,8	87,9	88,0
Maďarská	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Rómska	1,2	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Ukrajinská	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Česká	0,8	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Nemecká	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Poľská	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Iná a nezistená	1,5	11,0	11,0	10,1	9,9	9,6	9,5	9,3	9,1	9,0	9,0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

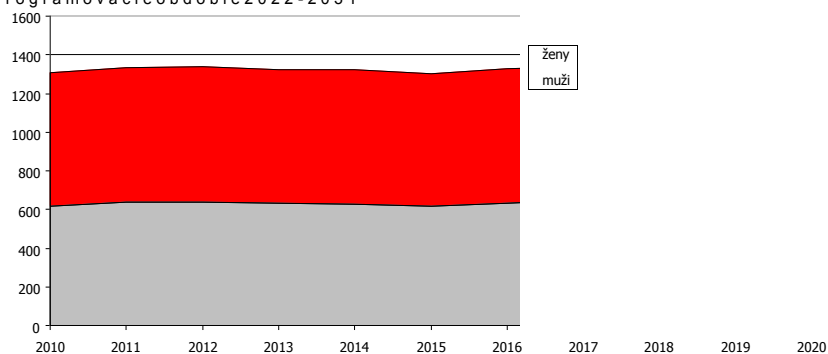
Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Lutilla bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

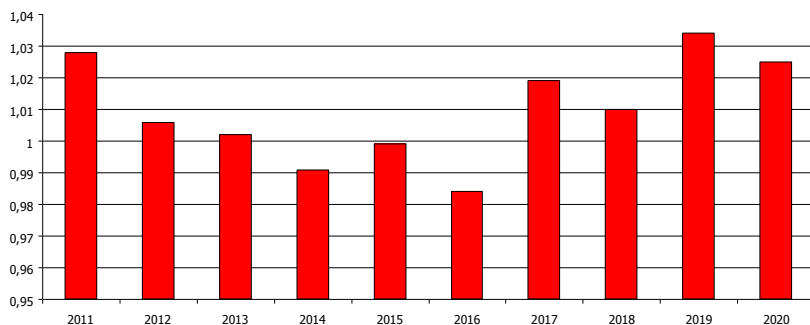
Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

o. Lutilla	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
k 1.1. 1290 1326 1334 1337 1325 1324 1303 1328 1341 1386 1421 k 30.6. 1286 1330 1336 1331 1325 1314 1316 1335 1364 1404 1430 k 31.12. 1290 1326 1334 1337 1325 1324 1303 1328 1341 1386 1421 muži 617 638 637 633 627 619 633 646 664 692 696 ženy 688 696 700 692 697 684 695 695 722 729 743											
Index	-	1,028	1,006	1,002	0,991	0,999	0,984	1,019	1,010	1,034	1,025
Priemer IX											1,010

Zdroj: ŠÚSR, 2010-2020, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2010-2020, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2010-2020, DataCubes

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov vzrástol o 131 (10,15 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,010, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,92 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2019, kedy stúpol počet obyvateľov o 45 osôb. K roku s najvyšším poklesom obyvateľstva patrila rok 2016, kedy klesol počet obyvateľov o - 21. V roku 2020 stúpol počet obyvateľov o 35. V obci žije porovnateľný počet žien ako mužov.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Lutilla.

Prirodzený prírastok											
O. Lutilla	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Ž.nad Hronom HMPP	-1,07	-1,28	-1,5	-1,81	-0,92	-2,75	-2,28	-0,4	-1,76	-2,03	-1,37
prirodzený prírastok	-4	3	1	-3	2	-11	2	-9	9	-5	11
hrubá miera pr. prír.	-3,11	2,26	0,75	-2,25	1,51	-8,37	1,52	-6,74	6,6	-3,56	7,69

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v roku 2011, 2012, 2014, 2016, 2018 a 2020. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2020 a to - 11 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Lutilla. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2013, kedy hrubá miera dosiahla 4,09. Do roku 2020 klesol tento počet na 2,51. V súčasnosti je v obci rastúci trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2018 a 2020 a to 20 a 23 osôb.

Počet živonarodených

O. Lutíla	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Ž. nad Hronom HM	3,37	3,36	3,28	4,09	3,7	4,2	3,38	3,6	2,59	2,86	2,51
narodení	11	12	11	9	10	12	10	10	20	10	23
živonarodení	11	12	11	9	10	12	10	10	20	10	23
hrubá miera živorod.	8,55	9,02	8,24	6,76	7,55	9,14	7,6	7,49	14,67	7,13	16,08

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Aj keď z hľadiska trendu počet potratov v obci stúpa aj klesá. Najviac potratov bolo zaznamenaných v období rokov 2016 a 2020. Celkovo sa hodnoty nachádzajú väčšinou pod okresnými štatistikami.

Počet potratov

O. Lutíla	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	okr. Ž. nad Hronom HM	3,37	3,36	3,28	4,09	3,7	4,2	3,38	3,6	2,59	2,86	2,51
potratovosť		2	2	3	4	2	1	6	1	2	4	5											
hrubá miera potratovosti		1,56	1,5	2,25	3,01	1,51	0,76	4,56	0,75	1,47	2,85	3,5											
index potratovosti		18,18	16,67	27,27	44,44	20	8,33	60	10	10	40	21,74											
ukončené tehotenstvá		13	14	14	13	12	13	16	11	22	14	28											
hrubá miera uk. tehot.		10,11	10,53	10,48	9,77	9,06	9,9	12,16	8,24	16,13	9,98	19,58											

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 7,57 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2010.

V obci Lutíla možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2010 bolo evidovaných 11,66 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2020 to bolo 8,39. V roku 2015 to bolo 17,51 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých

O. Lutíla	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Žiar nad Hronom HM	10,34	9,98	9,62	10,3	9,39	11,03	10,88	10,22	10,47	10,2	10,49
zomretí	15	9	10	12	8	23	8	19	11	15	12
hrubá miera úmrtnosti	11,66	6,77	7,49	9,02	6,04	17,51	6,08	14,24	8,07	10,69	8,39

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend. V rokoch 2013 až 2015 presahoval počet vystáňovaných počet prisťahovaných. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2019 a to 40 obyvateľov.

Saldo sťahovania

O. Lutíla	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Žiar nad Hronom HM	-1,07	-1,55	-1,75	-1,94	-1,97	-3,45	-2,58	-0,68	-1,83	-3,5	-4,1
migračné saldo	19	5	2	-9	-3	-10	23	22	36	40	7
hr. miera migr. salda	14,77	3,76	1,5	-6,76	-2,27	-7,61	17,48	16,49	26,4	28,5	4,9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2015 a 2013 a to - 9 a - 10 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Lutíla. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva

O. Lutilla		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
prist'ahovaní	45	26	19	32	33	15	41	49	54	75	75	33
vyst'ahovaní	26	21	17	41	36	25	18	27	18	35	35	26

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

V sledovanom období počet vyst'ahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2013 a 2019 - celkovo až 41 a 35 vyst'ahovaných. V roku 2020 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 26. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2018 kedy sa do obce prist'ahovalo celkovo 75 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období vždy zápornú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)

O. Lutilla		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Žiar nad Hronom HM		-2,15	-2,84	-3,24	-3,75	-2,89	-6,2	-4,86	-1,08	-3,59	-5,53	-5,47
celkový prírastok		15	8	3	-12	-1	-21	25	13	45	35	18
hrubá miera celk. pr.		11,66	6,02	2,25	-9,02	-0,76	-15,99	19	9,74	33	24,94	12,59

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2018, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 45. Ďalší najvyšší prírastok bol zaznamenaný v roku 2019 a to 35 obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Lutilla. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2010 pripadalo 4,47. Do roku 2020 bol ich počet na hodnote 3,82.

Počet sobášov

O. Lutilla		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Ž. nad Hronom HM		4,47	3,85	4,3	4,11	3,49	4,52	4,78	4,81	5,44	5,61	3,82
sobášnosť		5	4	9	5	4	4	9	5	4	11	3
hrubá miera sobášnosti		3,89	3,01	6,74	3,76	3,02	3,05	6,84	3,75	2,93	7,84	2,1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci podobná, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2012, 2016 a 2019. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad aj pod úrovňou okresu. K vyšším počtom došlo v roku 2019.

Počet rozvodov

O. Lutilla		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Ž.nad Hronom HM		2,49	1,74	1,7	2,15	1,78	1,93	1,18	1,57	1,87	1,62	1,95
rozvodovosť		2	0	0	3	1	1	2	3	0	5	1
hrubá miera roz.		1,56	0	0	2,25	0,76	0,76	1,52	2,25	0	3,56	0,7
index rozvodovosti		40	0	0	60	25	25	22,22	60	0	45,45	33,33

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je pod úrovňou Slovenska. Ide o obec blízko alokovanú pri okresnom meste Žiar nad Hronom, čo vytvára dopyt po bývaní. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2010 dosiahla hustota hodnotu 49,5 a do roku 2020 stúpla na hodnotu 55,04.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územia a rok

O. Lutilla		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
------------	--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

SR	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33
okr. Žiar nad Hronom	91,71	93,26	92,98	92,66	92,35	91,93	91,42	91,15	90,94	90,53	90,03
O. Lutilla	49,5	51,19	51,41	51,23	50,98	50,56	50,64	51,37	52,48	54,02	55,04

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	1305	1334	1337	1325	1324	1303	1328	1341	1386	1421	1439
0	12	11	11	10	12	13	11	12	21	12	23
1-4	42	38	44	44	44	39	49	55	62	71	65
5-9	48	58	60	57	56	59	52	60	63	73	80
	57	55	54	53	53	61	62	60	60	68	65
10-14											
15-19	76	74	66	65	63	57	58	60	65	63	62
20-24	112	112	100	92	79	72	72	64	66	71	66
25-29	86	83	96	98	102	107	100	87	90	82	75
30-34	108	101	94	93	91	84	86	95	97	97	106
35-39	94	101	99	91	100	100	107	107	104	101	96
40-44	83	90	95	96	99	101	97	94	97	116	120
45-49	83	92	100	98	91	89	90	96	99	108	110
50-54	101	93	84	92	94	83	93	99	97	94	95
55-59	103	110	111	98	105	110	93	88	93	92	79
60-64	92	96	94	102	90	94	110	108	98	105	105
65-69	62	71	74	77	72	85	86	84	95	87	92
70-74	46	45	49	50	64	56	64	68	70	69	79
75-79	49	42	40	45	42	40	37	43	46	61	56
80-84	22	36	39	35	38	32	29	26	28	26	29
85-89	15	15	17	18	17	18	22	25	23	20	18
90-94	5	8	8	9	9	6	7	4	6	8	10
95-99	1	1	1	1	3	4	3	4	6	5	2
100-104	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

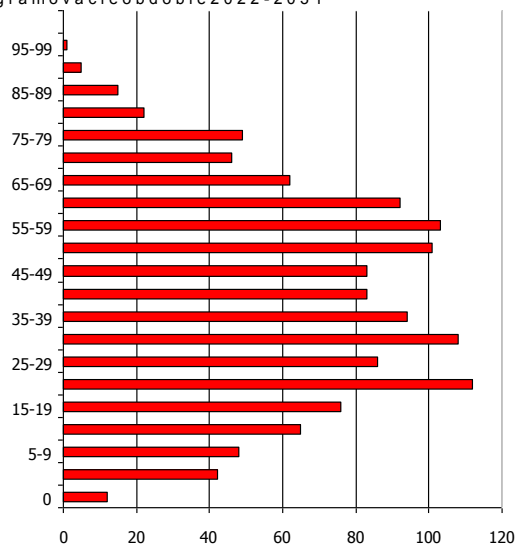
K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 40 - 49. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Lutilla.

Veková štruktúra obyvateľstva

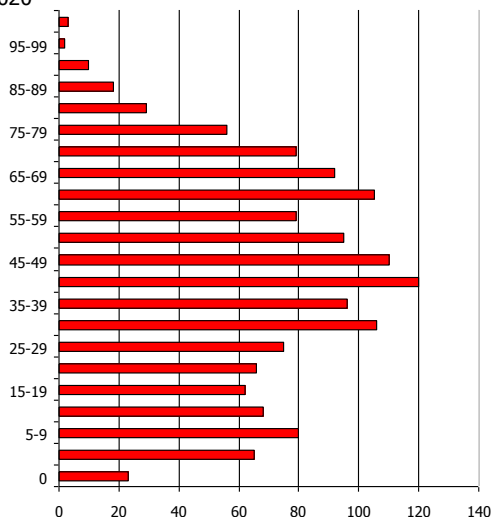
2010

Programovacie obdobie 2022-2031

2020

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2031 by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 1574 obyvateľov. K najvyššiemu nárastu by malo dôjsť vo vekovej skupine 44 - 49. Ostatné vekové skupiny by mali mať rovnomerný a miernejší vývoj.

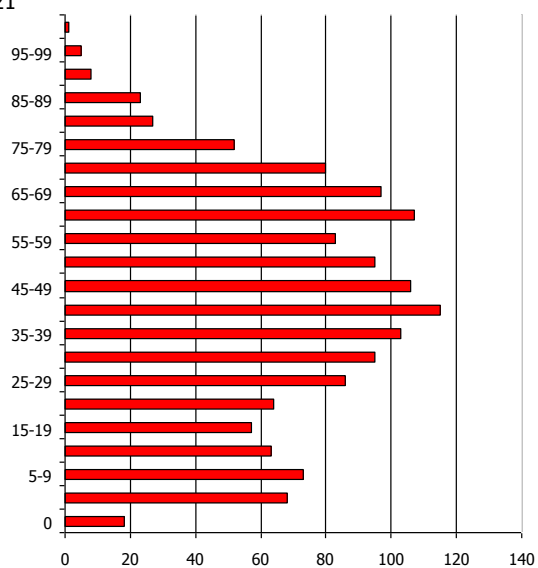
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Spolu	1427	1441	1456	1471	1486	1500	1515	1530	1544	1559	1574

Programovacie obdobie 2022-2031

0	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27
1-4	68	71	74	77	80	83	86	89	92	95	98
5-9	73	75	77	79	82	84	86	88	90	92	94
10-14	63	63	64	64	65	66	66	67	67	68	69
15-19	57	56	55	54	52	51	50	49	48	46	45
20-24	64	62	61	60	59	57	56	55	53	52	51
25-29	86	85	84	83	82	81	80	80	79	78	77
30-34	95	94	94	94	94	94	94	94	93	93	93
35-39	103	104	105	105	106	106	107	108	108	109	109
40-44	115	117	120	123	125	128	130	133	136	138	141
45-49	106	108	110	112	113	115	117	119	120	122	124
50-54	95	95	95	95	96	96	96	96	96	97	97
55-59	83	81	78	76	73	71	68	66	63	60	58
60-64	107	109	110	111	113	114	115	117	118	119	121
65-69	97	100	103	105	108	111	114	117	119	122	125
70-74	80	83	86	89	93	96	99	103	106	109	112
75-79	52	53	54	55	56	58	59	60	61	62	63
80-84	27	27	26	26	25	24	24	23	23	22	21
85-89	23	23	24	25	25	26	27	27	28	29	29
90-94	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
95-99	5	5	6	6	7	7	7	8	8	9	9

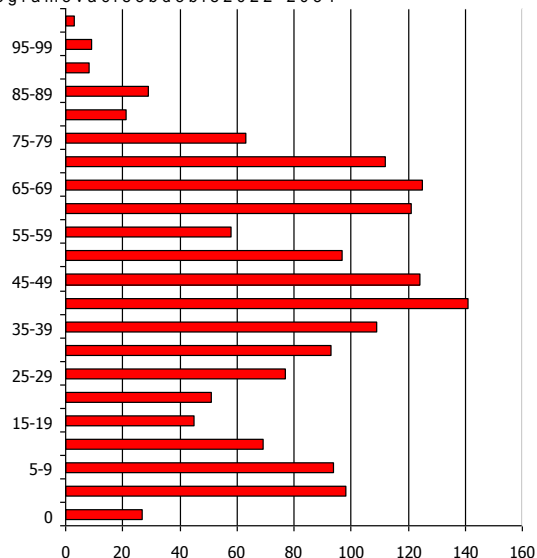
100-104 1 1 2 2 2 2 2 2 2 3 3 Prognózovaná
 veková štruktúra obyvateľstva
 2021

2031

Programové obdobie 2022-2031

Ďalšie demografické charakteristiky

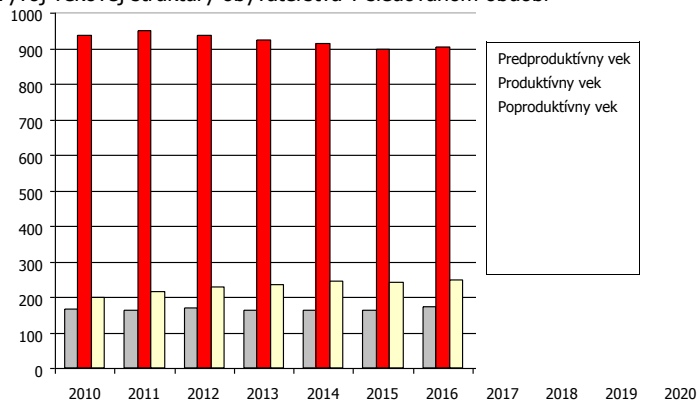
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 89. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 79 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 24.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Predproduktívny vek	167	164	170	165	165	164	173	189	206	216	236
Produktívny vek	938	952	939	925	914	897	906	898	906	929	914
Poproduktívny vek	200	218	228	235	245	242	249	254	274	276	289

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

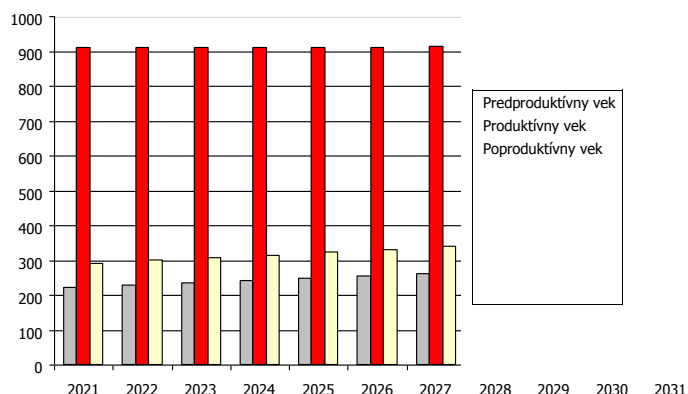
Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách poproduktívneho a predproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2031.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2031

Do roku 2031 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine predproduktívneho, produktívneho aj produktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 78 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2031

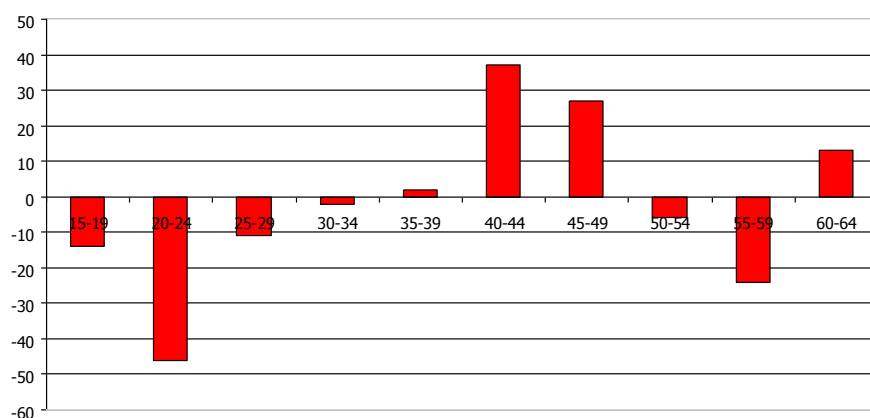
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Predproduktívny vek	222	229	235	242	248	255	261	268	274	281	287
Produktívny vek	912	911	912	913	913	913	914	914	914	915	915
Poproduktívny vek	293	301	309	316	324	332	340	348	355	363	371

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2010 až 2020 bol zaznamenaný v skupine 15 až 34 rokov a od 50 do 59 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2010 a 2020

Vek	2010	2020	rozdiel 2020 -2010
15-19	76	62	-14
20-24	112	66	-46
25-29	86	75	-11
30-34	108	106	-2
35-39	94	96	2
40-44	83	120	37
45-49	83	110	27
50-54	101	95	-6
55-59	103	79	-24
60-64	92	105	13

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 88 %. V okrese Žiar nad Hronom žije cca. 0,3 % obyvateľov maďarskej národnosti. Pri 9,0 % obyvateľoch nebola zistená národnosť.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

ok. Ž.nad Hronom	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská	95,3	86,1	86,1	86,9	87,1	87,3	87,5	87,7	87,8	87,9	88,0
Maďarská	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Rómska	1,2	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Ukrajinská	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Česká	0,8	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Nemecká	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Poľská	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Iná a nezistená	1,5	11,0	11,0	10,1	9,9	9,6	9,5	9,3	9,1	9,0	9,0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

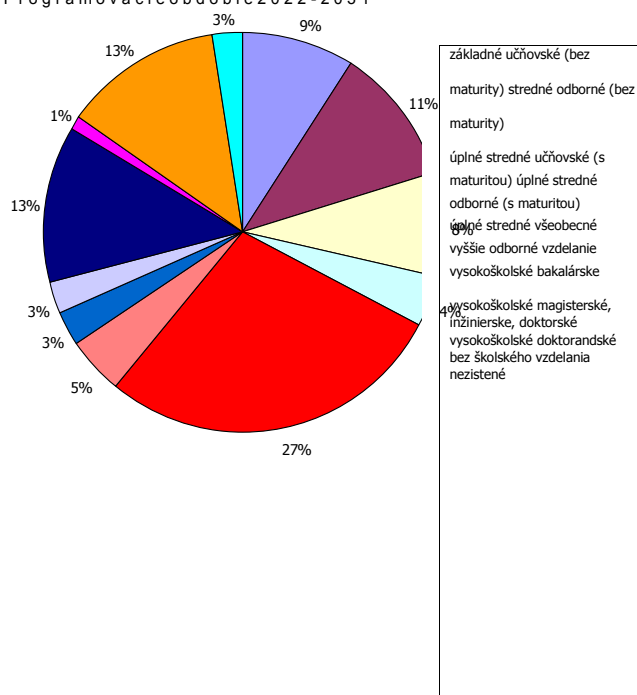
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním 28,32 %, bez školského vzdelania - 12,68 % a vysokoškolsky vzdelaní II stupňa (12,91 %). Obyvatelia s učňovským vzdelaním tvorili skupinu 4,10 %. Obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním I stupňa boli zastúpení 2,51 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	%
základné	120	9,11
učňovské (bez maturity)	148	11,24
stredné odborné (bez maturity)	108	8,02
úplné stredné učňovské (s maturitou)	54	4,10
úplné stredné odborné (s maturitou)	373	28,32
úplné stredné všeobecné	60	4,56
vyššie odborné vzdelanie	36	2,73
vysokoškolské bakalárske	33	2,51
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	170	12,91
vysokoškolské doktorandské	14	1,60
bez školského vzdelania	167	12,68
nezistené	34	2,58

Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

Zdroj: statistics.sk, 10.6.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia opatrenia vlády SR.

Nezamestnanosť aj v obci mala za posledných 5 rokov (do roku 2019) klesajúcu tendenciu. Počet uchádzačov o zamestnanie so zdravotným znevýhodnením je minimálny. Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územia, pohlavia a rok v %

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	12,46	13,59	14,44	13,5	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57
Banskobystrický kraj	18,86	19,83	20,81	18,26	17,22	14,94	12,8	8,67	7,03	6,69	9,83
Okres Žiar nad Hronom	14,39	14,58	15,34	14,61	13,34	10,86	8,6	5,63	4,24	4,58	6,52
Muži	12,42	12,74	13,81	12,76	11,55	8,99	6,65	4,21	3,27	3,63	5,52
Ženy	16,79	16,71	17,07	16,76	15,4	13,04	10,86	7,33	5,4	5,7	7,68

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2020 dosiahla úroveň 7,68 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2012 (13,81 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel narastá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2020 klesol podiel na 12,0 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v osobách

Okr. Žiar nad Hronom	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
15-24	16,7	16,5	18,5	16,0	16,0	14,4	11,8	11,5	10,7	11,4	12,0
25-34	25,7	24,5	24,7	24,2	24,3	22,7	23,1	21,3	22,2	20,9	21,2
35-49	31,6	32,4	32,8	33,4	32,4	34,3	32,9	31,7	32,2	32,1	32,9
50 a viac	26,0	26,7	24,0	26,4	27,4	28,6	32,2	35,5	35,0	35,6	33,9

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. V prípade regiónu ide hlavne o krátkodobú nezamestnanosť do 3 mesiacov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Z hľadiska dosiahnutého vzdelania tvorili najväčšiu skupinu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Žiari nad Hronom, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne obchod, verejná správa, doprava a hlavne priemysel. Silne zastúpené je aj vzdelávanie a zdravotníctvo. Od roku 2010 sa podiel priemyslu na zamestnaní znížil (41,9 %). Najvýraznejší nárast nastal v prípade verejnej správy.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pol'nohospodárstvo, les...	2,0	1,3	1,7	1,0	0,9	0,6	0,8	0,7	0,7	0,6	0,7
Priemysel spolu	47,3	42,8	41,4	40,8	40,6	41,8	41,3	39,9	44,0	41,7	41,9
Ťažba a dobývanie	1,8	1,1	1,0	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	1,0
Priemyselná výroba	41,9	38,2	38,4	37,1	37,0	37,9	37,3	36,2	40,0	37,6	37,9
Dodávka elektriny, plyn...	1,7	1,5	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,5	1,9	1,7	1,5
Dodávka vody; čistenie ...	2,0	2,0	2,4	2,4	2,6	2,5	2,5	2,3	2,3	2,3	2,4
Stavebníctvo	1,7	1,8	3,0	3,5	4,7	5,2	4,9	6,6	5,0	4,4	4,4
Veľkoobchod a maloob...	8,0	8,2	7,9	9,1	8,8	8,9	9,6	12,2	7,7	7,6	7,5
Doprava a skladovanie	10,7	8,9	13,0	8,7	9,3	10,5	11,3	11,2	12,9	13,1	11,3
Ubytovacie a stravova...	1,6	1,4	2,3	2,0	1,9	1,7	1,4	0,8	0,7	0,8	0,6
Informácie a komunikácia	0,3	0,4	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,5	0,4	0,3	0,5
Finančné a pois. činnosti	1,1	1,0	0,8	1,8	1,9	1,5	1,0	1,0	1,0	4,0	3,0
Činnosti v oblasti nehnute.	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1
Odborné, vedecké a t...	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	1,6	0,6	0,7	1,8	1,5
Administratívne a podpo...	1,6	1,3	1,9	3,8	1,6	1,4	0,8	1,3	1,8	2,9	2,2
Verejná správa a obran...	8,6	14,5	13,6	11,1	9,8	9,5	10,2	10,4	9,9	11,1	11,8
Vzdelávanie	6,4	6,5	3,3	6,8	5,3	5,0	5,1	4,5	4,7	4,8	5,3
Zdravotníctvo a sociálna ...	7,9	9,7	6,3	5,6	9,6	9,7	8,1	7,2	7,3	4,7	6,6
Umenie, zábava a rekreácia	1,3	0,8	1,1	2,5	1,9	0,6	0,7	1,2	1,2	0,8	0,9
Ostatné činnosti	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,5	0,7	0,5	0,7	0,5	0,8

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v okresnom meste Žiar nad Hronom. Pracovné príležitosti priamo v obci ponúkajú výrobné a manipulačné prevádzky, verejný sektor - obecný úrad, materská a základná škola, prípadne komerčné služby a obchodné prevádzky.

Nasledujúca tabuľka prezentuje orientačnú štruktúru (sčítanie 2011, výsledky 2021 nie sú počas spracovania PHRSR k dispozícii) ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov bolo zamestnaných v terciárnom sektore – služby (351) a sekundárnom sektore - výroba (246).

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (2011)						
	Spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
o. Lutila	665	569	28	246	351	423

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádzala za prácou mimo obce Lutila. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide o 569 obyvateľov, čo tvorí 86 %.

2.8. BÝVANIE

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Významné zastúpenie majú aj byty v bytových domoch. Nachádzajú sa na ul. Slobodné a Bottova. Intenzívnejšie formy zástavby – radové rodinné domy sú na ul. Podhorská, Gorkého a kpt. Jaroša. Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 3,32 a mierne prevyšuje priemer SR (3,21) a priemer za okres Žiar nad Hronom (3,01). Plošný štandard bytového fondu je v porovnaní s okresným priemerom výrazne nadpriemerný. Podiel bytov vybavených ústredným kúrením a bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom sa neodchyľuje od okresného priemeru (ÚPO, 2016, s.44).

Nasledujúca tabuľka prezentuje orientačný počet bytov v obci Lutila. Posledné dostupné štatistiky ohľadne bývania sú z predposledného sčítania v roku 2011.

Obývané byty a domy (2011)					
	spolu	v rodinnom dome	domy obec Lutila	410	byty 385 394

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti (z roku 2011). Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodu rekreácie a iných dôvodov – 23 a 29. Celkovo 5 bytov bolo neobývaných z dôvodov nespôsobilosti. Z dôvodu zmeny vlastníctva to bolo 12 bytov.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)				
zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
12	23	5	29	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (352). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 11 bytmi. V bytovom dome bolo evidovaných 33 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)				
vlastné v oby.	byty vo vlast. v	obecné byty	družstevné byty	iné
domoch	rodin. domoch			
33	352	1	5	11

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Lutilla disponuje plochou nad 120 m² a od 81 do 120 m² - 179 + 178 bytov. Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou 40 - 80 m² v počte 40.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy						
Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²		
RD	3	33	168	178		
BD	0	7	11	0		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty s 4 izbami a 5+ obytnými miestnosťami. Ďalšou najväčšou skupinou sú 3 izbové byty. Byty so 4 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 102.

Byty podľa počtu obytných miestností						
1	2	3	4	5+		
4	19	100	102	182		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 26 bytov v roku 2011 bolo napojených na vlastný zdroj pitnej vody. Bez pitnej vody bola 1 domácnosť. Na spoločný vodovod bolo napojených 333 domácností v RD a 17 v BD.

Byty podľa zásobovania vodou RD a BD				
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu	
333	25	1	0	
17	1	0	0	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 217 + 9 bytov, a pevnou linkou disponovalo 188 + 5 bytov. Mobilným telefónom bolo vybavených 330 + 16 domácností.

Vybavenosť bytov a domácností v obci RD						
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia			
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet		
330	233	260	188	217		
		16	11	10	5	9

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Lutilla je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. V roku 2011 to bolo 266. Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 96 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia				
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
		17	266	96
				0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených zemným plynom – 274 bytov, pevným palivom - 55 a elektrinou – 40 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie					
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
274	40	3	55	7	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie.

Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2020 klesol ich počet na 74 osôb. Fyzických osôb podnikateľov je v obci 83.

Fyzické osoby - podnikatelia

o. Lútila	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fyz. osoby – podnik.	114	109	109	103	107	101	100	88	91	91	83
Živnostníci	109	104	103	95	97	92	90	81	87	84	74

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Celkovo je v obci činných 67 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 57 ziskových a 10 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci

o. Lútila	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Právnické osoby spolu	34	34	35	45	53	43	43	51	53	55	67
Práv. osoby ziskové	22	22	20	29	37	41	40	43	44	46	57
Práv. osoby neziskové	12	12	15	16	16	2	3	8	9	9	10

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

V skupine ziskových subjektov došlo v sledovanom období k výraznému nárastu. V roku 2010 bolo v obci evidovaných len 22 komerčných podnikateľských subjektov.

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov v regióne podľa zamerania ekonomickej činnosti. Najviac subjektov je činných v obchode (18,7 %), stavebníctve (20,4 %) a priemysle. Pomerne vysoké % (13) je orientovaných na odbornú činnosť. Zamestnanosť v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva postupne mierne klesá.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností SK NACE Rev.2 v %

Okr. Žiar nad Hronom	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Poľnohospodárstvo, le...	5,0	4,9	4,8	5,1	5,0	4,7	4,6	4,6	5,0	4,9	4,7
Priemysel spolu	14,9	15,0	15,1	15,5	14,7	15,5	16,2	15,9	15,4	15,2	15,6
Ťažba a dobývanie	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Priemyselná výroba	14,8	14,9	14,9	15,3	14,4	15,3	16,1	15,7	15,2	15,0	15,4
Dodávka vody; čistenie a....	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Stavebníctvo	21,5	21,2	20,7	20,8	20,7	20,5	20,3	21,0	19,9	21,0	20,4

Veľkoobchod a maloobchod...	26,5	26,4	25,7	24,4	25,1	23,2	22,8	21,6	20,6	19,5	18,7
Doprava a skladovanie	3,1	3,1	3,2	3,0	2,9	3,2	2,9	3,1	3,2	2,8	3,1
Ubytovacie a stravovacie...	4,3	4,5	4,6	4,4	4,6	4,4	4,2	4,0	3,5	3,4	3,3
Informácie a komunikácia	2,0	2,5	2,6	2,3	2,4	2,5	2,4	2,7	3,3	3,5	3,7
Finančné a poisťovacie ...	1,2	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,6	2,1	1,6	1,7	1,2
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,4	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,5	0,6
Odborné, vedecké a technické...	10,3	10,5	10,7	11,0	10,9	11,3	11,3	11,2	12,2	12,5	13,0
Administratívne a podporné služby	2,5	2,2	2,4	2,7	2,9	3,4	3,8	4,3	5,1	5,5	6,2
Vzdelávanie	1,6	1,7	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	1,7	1,4
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
Umenie, zábava a rekreácia	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9
Ostatné činnosti	5,8	5,4	5,7	6,0	5,8	5,9	6,3	6,2	6,6	6,7	6,9

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v oblasti obchodu, odborných a vedeckých činností, stavebníctve a priemysle.

Podniky podľa ekonomických činností podľa SK NACE Rev.2 v %											
Okr. Žiar nad Hronom	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pol'nohospodárstvo, lesníctvo ...	6,4	6,0	5,7	6,1	5,7	5,5	5,4	5,9	5,9	5,4	5,7
Priemysel spolu	17,7	17,4	17,0	15,7	14,7	14,0	13,3	13,6	14,0	14,1	15,3
Ťažba a dobývanie	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4
Priemyselná výroba	15,6	15,2	14,8	13,6	12,7	12,1	11,6	11,8	12,2	12,4	13,6
Dodávka elektriny, plynu, pary...	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Dodávka vody; čistenie a odvo...	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1
Stavebníctvo	9,8	9,6	8,5	8,2	7,9	8,3	9,8	11,8	11,9	13,2	10,9
Veľkoobchod a maloobchod; o...	27,1	26,3	26,0	26,0	26,6	22,9	23,7	19,6	18,4	17,1	16,9
Doprava a skladovanie	3,8	4,0	4,2	5,3	5,8	6,0	5,5	5,5	4,7	4,5	4,9
Ubytovacie a stravovacie služby	4,5	5,0	4,6	4,8	4,9	5,5	5,0	5,0	5,3	5,6	5,8
Informácie a komunikácia	2,9	2,6	3,2	3,2	3,8	3,7	3,7	4,0	3,8	3,9	4,1
Finančné a poisťovacie činnosti	0,4	0,4	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	0,2	0,1	0,1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	5,1	5,0	4,8	4,1	3,5	4,7	4,9	4,8	5,3	5,2	5,2
Odborné, vedecké a technické ...	10,9	12,2	13,9	14,1	14,1	15,4	14,7	14,4	14,4	14,5	15,1
Administratívne a podporné služby	4,6	4,2	4,3	4,7	5,4	6,1	5,9	7,4	7,6	8,5	8,3
Verejná správa a obrana; pov...	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vzdelávanie	0,7	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7	1,2	1,5	1,5	1,4
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	3,3	3,3	3,3	3,1	3,4	3,5	3,3	3,3	3,3	3,0	2,9
Umenie, zábava a rekreácia	2,2	2,1	2,3	2,1	1,8	1,4	1,3	1,2	1,6	1,5	1,4
Ostatné činnosti	0,8	1,0	1,1	1,4	1,4	1,9	2,3	2,0	2,1	2,0	1,9

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Podnikateľská sféra je rôznorodá, niektoré firmy majú už dlhodobé zastúpenie na Slovenskom trhu, iné sú mladšie a svoje miesto si stále upevňujú.

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska pol'nohospodárskeho pôdneho fondu a pol'nohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Lutilla, ktorá je začlenená do okresu Žiar nad Hronom, kraj Banskobystrický. Celková výmera pol'nohospodárskej pôdy je 1043,3 ha, z čoho orná pôda zaberá 553,9 ha. Trvalé trávnaté porasty majú zastúpenie – 450 ha. Celkový podiel pol'nohospodárskej pôdy na celkovej výmere postupne klesá. Podiel na celkovej výmere má pol'nohospodárska pôda 40,2 %.

Výmera pol'nohospodárskej pôdy v obci Lutilla											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
% z celkovej výmery	42,7	42,6	42,6	42,6	42,6	40,3	40,2	40,2	40,2	40,2	40,2
Pol'. pôda - spolu	1 108,2	1 108,0	1 107,9	1 107,8	1 107,2	1 047,7	1 044,5	1 044,2	1 043,9	1 043,7	1 043,3
- orná pôda	598,8	598,8	598,8	598,8	598,7	554,4	554,4	554,4	554,2	554,2	553,9
- záhrada	40,9	40,7	40,4	40,7	40,6	39,5	39,4	39,3	39,5	39,4	39,4
- tr. trávny porast	468,5	468,5	468,8	468,4	467,9	453,8	450,6	450,5	450,2	450,2	450,0

Výrobné aktivity v riešenom území reprezentuje poľnohospodárska a lesohospodárska výroba. Podľa Atlasu SSR patrí do d'atelinovo-jačmenno-pšeničnej oblasti. V rastlinnej výrobe prevládajú bežné obilniny (pšenica ozimná, raž, jačmeň jarný, kukurica na siláž), olejiny (repka, slnečnica) a krmoviny. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu predstavuje 42,6 % a výmera lesného pôdneho fondu 50,6 % z výmery katastrálneho územia. Výrobné funkcie nie sú výraznejšou mierou zastúpené. Na poľnohospodárskej pôde v k.ú. Lutila hospodári PD Žiar nad Hronom. Severozápadne od obce sa nachádza hospodársky dvor so živočíšnou výrobou (chov hovädzieho dobytku – v súčasnosti 60 ks jalovic). Areál má priestorové rezervy pre prípadnú intenzifikáciu, resp. využitie aj pre nepoľnohospodársku výrobu (ÚPO, 2016, s.48).

Rastlinná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú zemiaky a viacročné krmoviny.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zrniny spolu	2,4	3,0	3,1	2,8	4,1	4,1	4,8	4,5	4,0	4,1	4,0
Obilniny	2,7	3,0	3,1	2,8	4,1	4,1	4,8	4,5	4,0	4,1	4,0
Olejiny	1,0	1,1	1,5	1,7	3,1	1,4	2,9	1,8	2,4	2,4	1,8
Zemiaky	8,0	18,3	23,9	14,1	19,5	8,0	20,9	17,5	18,0	5,7	5,9
Viacročné krmo.	2,3	2,4	2,1	3,7	3,2	2,1	2,4	3,0	3,8	3,2	4,9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Žiar nad Hronom. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Ok.Ž.n. Hronom	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	22,5	23,2	24,9	25,3	28,2	31,0	27,1	28,4	29,3	24,1	26,2
B	10,0	9,9	11,1	10,3	12,1	15,3	14,0	14,2	14,5	13,3	13,1
		36,9	37,9	43,3	32,6	36,3	35,0	30,6	27,7	27,3	24,1
		26,8									
D	11,9	8,3	9,6	10,9	11,4	12,6	10,2	10,8	11,0	11,2	17,3
E	401,0	396,2	444,3	455,2	482,3	517,9	472,3	475,0	478,5	577,0	550,0
F	368,1	363,7	407,7	417,7	442,8	475,4	433,5	436,1	439,3	529,7	504,9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

A - Hovädzí dobytok (na 100 ha poľ. p.), B - Kravy (100 ha p. p.), C - Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy), D - Ošípané (na 100 ha or. pôdy), E - Hydina (na 100 ha or. pôdy), F - Sliepky (na 100 ha or. pôdy).

Výroba

Prevládajúcimi hospodárskymi odvetviami okresu Žiar nad Hronom je hutníctvo a spracovanie kovov, spracovanie dreva a ťažba surovín. Vo vidieckych sídlach prevláda poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo. Sekundárny sektor (priemyselná výroba) nie je rozvinutý. Je tu len malá prevádzka Pacovských strojární – predaj a servis poľnohospodárskej techniky (na Moyzesovej ul.). V obci vznikli menšie podnikateľské prevádzky remeselné-výrobných služieb (spracovanie dreva, zámočníctvo, rôzne stavebné profesie) (ÚPO, 2016, s.48).

Sekundárny sektor (priemyselná výroba) nie je rozvinutý. Je tu len malá prevádzka Pacovských strojární – predaj a servis poľnohospodárskej techniky (na Moyzesovej ul.). V obci vznikli menšie podnikateľské prevádzky remeselné-výrobných služieb (spracovanie dreva, zámočníctvo, rôzne stavebné profesie) (ÚPO, 2016, s.48).

Obchod a služby

Ponuka zariadení komerčnej občianskej vybavenosti v obci je pomerne obmedzená aj vzhľadom k počtu obyvateľov. Je tu len 1 väčšia predajňa potravín a zmiešaného tovaru (1 ďalšia predajňa potravín je

mimo prevádzky) a 1 pohostinstvo. Príčinou je zvyšujúca sa mobilita obyvateľov, cestujúcich za prácou a nákupmi mimo miesta bydliska a vznik veľkých nákupných centier v okolitých mestách. V prípade naplnenia predpokladu zvýšenia počtu obyvateľov obce by sa v budúcnosti mohol rozšíriť trhový priestor pre vznik ďalších služieb a zariadení maloobchodu (ÚPO, 2016, s.47).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza materská škola a základná škola.

Z ekonomických dôvodov (nizky počet žiakov) požiadala Obec Lutila Ministerstvo školstva SR o zlúčenie Základnej školy a Materskej školy. Ministerstvo školstva SR s účinnosťou od 31.8.2004 vyradilo zo siete škôl a školských zariadení Základnú školu Školská 8 Lutila, Materskú školu Slobodné 23 Lutila a Školský klub. Ministerstvo školstva SR na základe podkladov Obce Lutila zaradilo s účinnosťou od 1.9.2004 do siete škôl a školských zariadení Základnú školu s materskou školou Slobodné 23 Lutila, zriadilo Školský klub a Obec Lutila zriadila s účinnosťou od 1.9.2004 Školskú jedáleň pri Základnej škole s materskou školou Slobodné 23 Lutila (<https://www.lutila.sk/organizacie/institucie-organizacie-s-pravnou-subjektivitou/zakladna-skola-s-materskou-skolou/>, 20.7.2021).

Areál ZŠ s MŠ sa nachádza na ul. Slobodné. V predškolskej výchove je spolu 24 detí. Základnú školu navštevujú žiaci v Žiari nad Hronom. Bývalá budova ZŠ na Školskej ul. je v súčasnosti nevyužívaná. Vhodná je jej rekonštrukcia a nové využitie pre sociálnu vybavenosť (zariadenie sociálnych služieb pre dôchodcov a pod.), eventuálne aj na podnikateľské aktivity (ÚPO, 2016, s.47).

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola Lutila. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálnu – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materských školách od roku 2010 do roku 2020.

Materská škola	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	23	22	20	22	23	23	20	23	32	30	31
MŠ - štátne - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
MŠ - štátne - učiteľia	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Základná škola

Základná škola s materskou školou má 2 triedy ZŠ – v jednej triede sú prváci a tretiaci a v druhej triede sú druháci a štvrtáci a 1 triedu škôlkarov. V budove školy má priestory ICM (informačné centrum mladých) a tiež knižnica.

V školách sa vyučuje 15 detí. Počet detí v základnej škole postupne narastá. V škole vyučujú 3 pedagogickí zamestnanci.

Základná škola	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
----------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	5	3	11	12	12	13	7	8	9	14	15
ZŠ - štátne - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
ZŠ - štátne - učitelia	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacity školského stravovania.

Školské jedálne											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kapacita	22	22	24	24	24	24	24	27	42	46	46
Stravníci	11	9	18	18	19	18	13	16	17	25	25

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Školská jedáleň má kapacitu 46 osôb. V roku 2020 bolo v školskej jedálni evidovaných 25 stravníkov.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Žiari nad Hronom, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žiar nad Hronom, oddelenie posudkových činností a peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažko zdravotne postihnutých občanov. Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklenutie zdravotných ťažkostí.

Občania Lutily žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Lutilla potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Žiar nad Hronom	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet zariadení	17	17	18	18	16	11	12	12	13	13	13
P.m. k 31.12 spolu	456	500	492	491	463	465	482	506	431	422	435
P.m. v zar. pre seniorov	90	105	81	85	85	84	97	107	207	115	188
P.m. v d. soc. služ. pre PDO	242	226	258	253	241	242	233	233	145	235	164
P.m. v d. soc. služ. pre PDE	6	17	1	1	-	-	-	-	-	-	-
P.m. v detských domovoch	-	68	68	68	68	67	68	63	-	-	-

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Iné sociálne charakteristiky	2015	2016	2017	2018	2019
ZŤP	47	52	57	65	70
Blízkemu členovi rodiny poskytovaný príspevok za opatrovanie:	7	8	6	9	9
Poskytovaný príspevok za opatrovanie:	8	8	6	9	9

Príspevok na osobnú asistenciu	1	1	1	1	1
Príspevok na kúpu pomôcky	0	0	0	0	1
Príspevok na kúpu zdvihacieho zariadenia	0	0	0	0	1
Príspevok na prepravu	0	0	0	0	0
Príspevok na prevádzku motorového vozidla	8	10	9	9	8

	2015	2016	2017	2018	2019
Ukazovateľ	počet	počet	počet	počet	počet
Celkový počet osôb, ktorým bol vyplácaný rodičovský príspevok pre zlý zdravotný stav dieťaťa do 6 rokov	3	2	1	2	3

	2015	2016	2017	2018	2019
Celkový počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi	22	13	12	10	5
osôb na dávku v hmotnej núdzi	41	23	29	19	11
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na bývanie	10	8	7	6	2

Zdroj: OcÚ Lutilla, 2021

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb, prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest), transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou, podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individuálna poskytovanie sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov, vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- konceptný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehľbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov obce poskytuje zdravotné stredisko s 1 ambulanciou. V obci bola v roku 2010 lekáreň

Zdravotnícke zariadenia v obci

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
D	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F	2	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0

A - Lekárne a výdajne liekov

B - Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých

C - Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti

D - Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga

E - Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa

F - Samostatné ambulancie lekára špecialistu

Zdroj: ŠÚ SR, 2021, DataCubes,

2.13. ŠPORT

Areál futbalového ihriska sa nachádza južne od obce pri záhradkovej osade. Areál je vybavený hlavným ihriskom, šatňami a tréningovým ihriskom. Tenisový areál tvoria 3 tenisové kurty s umelou trávou a plocha štvrtého dvorca (betónová) je vedená ako všestranné ihrisko, kde sa dá hrať volejbal, basketbal, nohejbal, bedminton a iné). V zime za priaznivých podmienok je na štvrtom ihrisku robený ľad na korčuľovanie. K dispozícii sú sociálne zariadenie. Vybudovaná je prístupová cesta s parkoviskom (20.6.2021, <https://www.lutila.sk/organizacie/tenisove-kurty/>).

Obecný športový klub Lútila - zastrešuje v tomto čase 2 futbalové mužstvá mužstvo seniorov "A" a mužstvo U15 žiaci. OŠK je zaregistrovaná na Ministerstve vnútra SR ako občianske združenie. Výbor OŠK Lútila aktuálny.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami,

napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich

	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

V obci je vybudovaný kultúrny dom s dostatočnou kapacitou. Budova si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.

Verejná knižnica

Obecná knižnica je súčasťou Kultúrneho domu a slúži všetkým občanom z Lutily, aj z okolitých obcí. Zriaďovateľom knižnice je Obec Lutíla. V súčasnosti knižničný fond tvorí okolo 4400 knižničných jednotiek a má 53 stálych čitateľov.

Obecná knižnica sídli v budove Základnej školy s materskou školou, Slobodné 23, Lutíla. Navštevovaná je okrem obyvateľov obce Lutíla aj obyvateľmi zo Žiaru nad Hronom a obcí mikroregiónu. Knižný fond obohatili aj miestni občania, ktorí z vlastnej knižnice darovali knihy pre Obecnú knižnicu v Lutile (20.6.2021, <https://www.lutilla.sk/organizacie/institucie-organizacie-s-pravnou-subjektivitou/kniznica1/>).

Verejná knižnica

Obec Lutíla	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	3139	3144	3241	3770	3794	3830	3902	4037	4135	4208	4335
Počet užívateľov	42	45	73	59	45	53	53	53	53	53	53

Zdroj: ŠÚ SR, 2021, DaciaCubes,

Kultúrne spolky

V obci sú činné nasledujúce spolky: Občianske združenie Lutilienka, Senior klub Zamatka, OZ - Poľovnícky spolok UPS Lutíla.

Kultúrne pamiatky

Rímskokatolícky kostol sv. Ladislava, jednoloďová pozdnegotická stavba s polygonálne ukončeným presbytériom a predstavanou vežou z rokov 1489-1491. Kostol bol upravovaný v roku 1660.[4] Stavba má hladké fasády členené opornými piliermi a vežu ukončenú barokovou helmicou. V interiéri sa nachádza neskorogotická socha Madony z konca 15. storočia a barokový oltár sv. Jána Nepomuckého z roku 1757.

Socha sv. Jána Nepomuckého, klasicistická socha na stĺpe z 90. rokov 18. storočia (19.6.2021, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Lutilla>).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné

predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Prítom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringochoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-72009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“) kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií - rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-72009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V obci sú obmedzené možnosti ubytovania.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

V obci je jedno pohostinské zariadenie.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Územie obce Lutila a celého mikroregiónu Žiarske predhorie je vzhľadom k blízkosti okresného mesta významnou prímestskou rekreačnou oblasťou. V katastrálnom území Lutila sa nachádzajú viaceré menšie chatové a záhradkové osady – v lokalitách na severnom okraji katastrálneho územia obce Lutila, pri Kopernickom potoku, pri Slaskom potoku a pri Lehotskom potoku. Najväčšia záhradková osada sa nachádza južne od obce, na strmšom svahu pod cestou I/50. Osada ďalej pokračuje v k.ú. Žiar nad Hronom. Celkový počet chatiek v k.ú. Lutila je viac ako 150. Miestne názvy lokalít osád sú Borinka, Piesková Baňa, Stará Píla, Vyše môstku, Jelšiny a Žarný Brod, záhradkárská osada č. 5. S ich ďalším plošným rozširovaním nepočítame. V zmysle regulačných podmienok pre regulačný blok R2 je v existujúcich chatových a záhradkových osadách možná intenzifikačná výstavba chatiek so zastavanou plochou do 50 m² za predpokladu rešpektovania maximálneho percenta zastavanosti. Miestny význam má areál futbalového ihriska. Areál je vhodné podľa aktuálnych potrieb rekonštruovať. Na Vajanského ul. sú novovybudované tenisové kurty, využívané aj návštevníkmi z okolia. Z hľadiska lokalizácie športových zariadení navrhujeme nadviazať na územie rekreácie a športu južne od obce – ihriská pre rôzne druhy športov situovať v rozvojovej ploche č. 13 (výstavbu objektov limitujú ochranné a bezpečnostné pásma). Táto rozvojová plocha sa ďalej výhľadovo rozšíri východným smerom. Pri rekonštrukcii a rozšírení areálu futbalového ihriska musia byť dodržané požiadavky vyhlášky č. 525/2007 Z.z. o podrobnostiach a požiadavkách na telovýchovno-športové zariadenia. Pri budovaní ihrísk dbať na dostatočnú vzdialenosť od obytnej výstavby a na povrch ihrísk použiť pohltivé materiály, aby nedochádzalo k odrazu hluku. Detské ihriská v rámci oddychových zón sa v zmysle pripraveného

projektu navrhujú na ul. M.R. Štefánika a Kuzmányho ul. V prípade novej bytovej výstavby na východnom okraji obce je potrebné lokalizovať detské ihrisko v rozvojovej ploche č. 10, resp. 9. Navrhujú sa tiež rekreačné aktivity v krajine. Využitie poľnohospodárskeho letiska v lokalite Kosorínky sa navrhuje aj pre športové účely s možnosťou výstavby prevádzkových objektov v rámci rozvojovej plochy č. 16, pričom je vymedzená aj výhľadová rezerva pre rozšírenie plochy. Prístup je z k.ú. Janova Lehota. Pre aktuálny podnikateľský zámer výstavby ranču v lokalite Pod Kopernicou je vymedzená rozvojová plocha č. 14 (pre zástavbu je určená len malá časť plochy, zvyšok budú tvoriť výbehy pre kone). Pri realizácii letiska na športové lietanie je potrebné počítať s realizáciou zázemia (šatne, záchody príp. sprchy a pod.) pre účastníkov športových podujatí na plánovanom letisku. Topografické pomery sú priaznivé pre rozvoj cykloturistiky, avšak cyklistické trasy nie sú vyznačené ani nie sú vybudované samostatné cyklistické chodníky. V súčasnosti sa pripravuje výstavba cyklotrasy Žiar nad Hronom – Lutilla. Navrhujeme ďalej vyznačenie cyklistických trás po ceste III. triedy do obce Slaská, po účelových komunikáciách a poľných cestách do obcí Kopernica, Kosorín a Janova Lehota. V širšom regióne sa rozvíja kultúrno-historický a poznávací turizmus v Kremnici, v Žiari nad Hronom, liečebný a relaxačný turizmus v Sklených Tepliciach, vo Vyhniciach a Kremnici, horský turizmus s turistikou a lyžiarskymi športmi – v Kremnických vrchoch v stredisku Skalka, Krahule, Kremnické Bane, vodný turizmus pri Šášovskom Podhradí, jazdecké športy na planine pri Kunešove. Istý potenciál poznávacieho turizmu predstavuje zachovaná ľudová architektúra v obci Lutilla, ako aj v ďalších obciach mikroregiónu. Pre každodenné oddychové aktivity obyvateľov navrhujeme zachovanie existujúcich plôch verejnej zelene, ich revitalizáciu a doplnenie drobnej architektúry a detských atrakcií. V prípade realizácie bytovej výstavby na východnom okraji obce je vhodné zvyškové plochy v ochranných pásmach medzi existujúcou a navrhovanou výstavbou upraviť na oddychové plochy so zeleňou, parkovými úpravami, detským ihriskom (ÚPO, 2016, s.48 - 49).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-naslovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2016 – 2020

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom v €.					
	2 016	2017	2018	2019	2020
Bežné príjmy	473034,49	487187,83	532435,88	694023,28	643857,52
Bežné výdavky	372 870,25	380164,31	468871,20	524797,53	559099,39
Kapitálové príjmy	14 430,61	7456,92	42322,36	3565,00	207300,1
Kapitálové výdavky	29 215,15	182479,51	55091,16	233069,55	227210,59
Príjmy finančných operácií	0,00	0,00	0,00	140000,00	48960,34
Výdavky finančných operácií	79 568,44	50720,00	50566,23	51265,00	51060,00
Prebytok/schodok Zdroj:	5 811,26	2678,93	229,65	23049,86	62037,58
OcÚ Lutilla, 2021					

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Lutila je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Lutila. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

	Lutila
Sídlo matričného úradu	Žiar nad Hronom
Sídlo pracoviska daňového úradu	Žiar nad Hronom
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného súdu	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Žiar nad Hronom
Sídlo pracoviska okresného úradu	Žiar nad Hronom
Sídlo Územnej vojenskej správy	Žiar nad Hronom
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Žiar nad Hronom
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Žiar nad Hronom
ŠÚ SR	

2.20 BEZPEČNOSŤ

Prácu polície v obci Lutila v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov Obvodné oddelenie Policajného zboru v Žiari nad Hronom. Táto činnosť je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhalovania a objasňovania priestupkov, odhalovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcioskopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchádzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Lutila je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobou nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť

investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Zvolen. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokovzdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala postupne rekonštrukcie miestnych komunikácií, zabezpečuje údržbu infraštruktúry predškolskej výchovy a povinnej školskej dochádzky, kultúrnu a športovú infraštruktúru. Podporuje výstavbu nových obytných zón a zón s iným funkčným využitím. V obci bola vybudovaná kanalizačná sieť. Čiastočne prebehla rekonštrukcia infraštruktúry zvedávania.

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Lutila nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky 1. 2. ... 10.	W - slabé stránky 1. 2. ... 10.
O - príležitosti 1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby 1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historickokultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment

obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

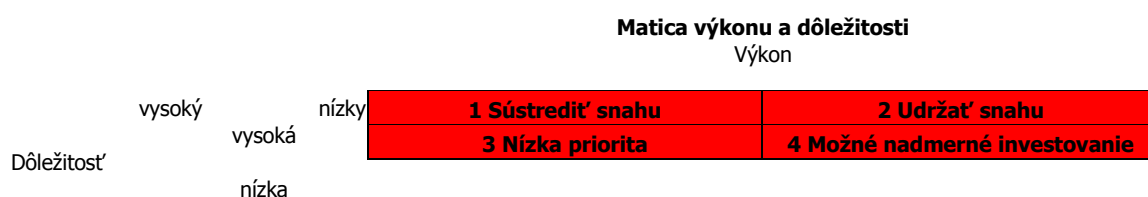
Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- Ideálny rozvoj, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- Špekulatívny rozvoj, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- Zrelý rozvoj, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- Problémový rozvoj, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrálny faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. Kvadrant 2 pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. Kvadrant 3 tvoria oblasti, ktoré nie

sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V kvadrante 4 nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Lútila a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- vysoký podiel lesných pozemkov - 1318,1 ha, - 389 podnikateľských subjektov - fyzické osoby, - 40 právnických osôb podnikateľov, - cca. 553,9 ha ornej pôdy, - živočíšna výroba, - existencia firiem v oblasti stavebníctva, - strategická poloha obce v blízkosti okresného mesta, - prechádzajúca diaľnica R1, - prechádzajúca cesta I/50, - existencia potenciálnych zón na rozvoj výroby a služieb, - schválené regulatívy na zmeny funkčného využitia územia v zmenách a doplnkoch ÚP, - existencia priestorov na rozvoj obchodných služieb,	- absencia železničnej dopravy, - nerozvinutá sieť komerčných služieb v obci, - nedostatok obchodných služieb, - nevybudovaný priestor pre trhovisko, - nedostatok priestorov pre začínajúcich podnikateľov, - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania, - obmedzené možnosti nákupu rozličného tovaru
Príležitosti	Ohrozenia
- podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Lútila, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, - využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obšlužných a prevádzkových areálov (prípadne nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Lútila, - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12	7 Stratégia WO 10
T hrozby		

	Stratégia ST	7	Stratégia WT
--	---------------------	---	---------------------

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj výrobných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta I/50 triedy, - čiastočne vybudované chodníky, - v blízkosti prechádzajúca cesta I triedy s prepojením na cestu R1, - vybudovnaé parkovacie plochy pri cintoríne, tenisových kurtoch, kultúrnom dome,	- nevyhovujúci stav miestnej komunikácie na Lesnej ulici, - nevyhovujúci stav miestnej komunikácie na Školskej ulici, - nevybudované cyklotrasy - nevyhovujúci stav komunikácie III/05074, - absencia železničnej dopravy,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - dobudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej ceste III triedy, - dostavba parkovacích miest, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	9 Stratégia WO 3 0 6
T hrozby	Stratégia ST 6	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO a SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

- komplexná elektrifikácia obce, - existencia plôch na rozšírenie IBV, - plynofikácia obce, - existencia vodovodnej siete, - vybudované verejné osvetlenie LED, - vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - existencia cintorína v obci, - existencia domu smútku,	- nevyhovujúci stav vodovodnej infraštruktúry v obci, - nedostatočné pokrytie vodovodnou infraštruktúrou, - nevyhovujúci stav elektrickej rozvodnej siete, - nedostatočná kapacita elektrickej siete, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
Príležitosti	Ohrozenia
- dostavba a rekonštrukcia verejného vodovodu a zdrojov pitnej vody, - kompletná rekonštrukcia vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojk do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 8	8 Stratégia WO 3 6
T hrozby	Stratégia ST 5	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
----------------------	----------------------

- zabezpečený odvoz TKO, - existencia separovaného zberu, - vybudovaná splašková kanalizačná sieť, - vybudovaný zberný dvor,	- nedostatočná kapacita zberných odpadových nádob, - nedostatočná frekvencia zberu separovaného odpadu, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,
Príležitosti	Ohrozenia
- zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd vodných tokov, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Bratislava, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	8 Stratégia WO 3 9
T hrozby	Stratégia ST 8	8 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO a WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
----------------------	----------------------

- prechádzajúce vodné toky - Lutiský potok, ... - chránené územia miestneho významu, biokorydory, - vybudovaná splašková kanalizačná sieť, - vybudovaný zberný dvor,	- potrebná revitalizácia vodného toku Lutiský potok - potrebná revitalizácia vodného toku Kopernica a Slaský potok, - potrebná revitalizácia toku Lehotský potok, - nízka kvalita obzdušia - záťažové prevádzky v mest ežiar nad Hronom a Ladomerská veska, - nevybudované vodozádržné opatrenia proti prívalovým vodám, - prechádzajúce hlavné dopravné ťahy - I/50, - nedostatočná obnova estetickej a izolačnej zelene, - nevybudované ochranné opatrenia proti možným záplavám, - nedostatok lavičiek na verejných priestranstvách, - nevyhovujúce zloženie okrasnej zelene, - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy,
	- nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	- nereguovaná nadmerná bytová výstavba s dopadom na životné prostredie, - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 15 5	Stratégia WO 4 5
T hrozby	Stratégia ST 11	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Banskobystrickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO a WO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

- zdravotná starostlivosť v okresnom meste Žiar nad Hronom, - 1 stomatologická ambulancia, - dobré podmienky na rozvoj sociálnych služieb, - sociálna a veková stratifikácia obyvateľov v obci - predurčuje potrebu budovania zariadení sociálnych služieb pre mladšie vekové ročníky, - podporné systémy pre obyvateľov v dôchodkovom veku a postihnutých,	- nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - napostačujúce priestory pre dôchodcov, - pretrvávanie tradičných spádových oblastí dochádzky za prácou, - nedostatok základných zdravotníckych služieb, - nedostatočné pokrytie základnými špecializovanými ambulanciami, - nevyhovujúce priestory zdravotného strediska, - nedostatočná kapacita praktických lekárov pre deti a dospelých, - nedostatok klientskeho prístupu niektorých lekárov, - slabé zapojenie obyvateľov do verejného diania v obci, - nedostatočná komunitná aktivita obyvateľov, - zatiaľ nevybudovaný (anonymný) vzťah časti obyvateľov nových obytných zón,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení,
- rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, lepšie podmienky na zlad'ovanie prac. a rodinných povinností, možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT

11

6

2

2

8

13

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu WT – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Žiar nad Hronom.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejnej materskej školy, - existencia neplnorganizovanej verejnej základnej školy, - existencia futbalového areálu, - Obecný športový klub Lutilla, - vybudované tenisové kurty, - viacfunkčné ihrisko - volejbal, basketbal, nohejbal,	- nedostatočné kapacity materskej školy, - nedostatočné kapacity základnej školy, - chýbajúce zariadenia pre voľnočasové aktivity, - nedostatočné vybavenie školských dielní, - chýbajúce športoviská na letné a rekreačné športy, - nevyhnutná úprava okolia futbalového štadióna - nevybudované mimoškolské zariadenia – záujmové krúžky pre deti Základnej školy, zlý technický stav budov formálneho vzdelávania, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,
Príležitosti	Ohrozenia
- modernizácia a dostavba objektov materskej a základnej školy, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Lutilla, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosť, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nepriaznivý demografický vývoj, - množstvo nových úloh bez riadneho preškolenia kompetentných zamestnancov, - negatívny vplyv sociálne slabého prostredia na správanie žiakov, zvyšujúca sa administratíva a byrokracia vo výchovno-vzdelávacej práci,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	6 Stratégia WO 0 6
T hrozby	Stratégia ST 3 9	Stratégia WT

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie ST a WT - využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

- vybudovaný kultúrny dom, - existencia obecnej knižnice, - v obci je činná Katolícka cirkev, - pravidelne organizované podujatia, - existencia historických sýpok,	- nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce, - absencia kultúrno - oddychového centra v obci, - nevyhovujúci stav kultúrneho domu,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - obnova zanikajúcich tradícií, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená komplexná rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	Stratégia WO 5
T hrozby	Stratégia ST 5	Stratégia WT 5

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúce neznačené cyklotrasy, - existencia www stránky obce, - pravidelné kultúrne podujatia, - existencia historických pamiatok - kostol, sýpky,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelármi, - nevyhovujúci stav historických objektov, - vysoký podiel sociálne odkázaných obyvateľov, - kolízia cyklistov a chodcov na cyklochodníku, - nedostatočné stravovacie kapacity, - nedostatok turistických ubytovacích kapacít,
Príležitosti	Ohrozenia

- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha obce Lútila v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha obce Lútila vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty, - spolupráca s okolitými obcami,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,
---	---

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	8 Stratégia SO	Stratégia WO 8
T hrozby	4 Stratégia ST	Stratégia WT 5

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu WO a WT a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

- existencia verejného rozhlasu, - budova obecného úradu v centre obce,	- nevyhovujúci systém informovania obyvateľov, - potrebné zlepšenie obojstranného komunikačného systému, - nedostatočné pokrytie obce verejným rozhlasom, - nedostatok priestorov pre administratívu, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - vysoká energetická náročnosť budovy obecného úradu, - existencia rizikových miest – cintorín, centrum, športové ihrisko, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedobudovaný komplexný kamerový systém, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - vysoké nároky na odbornosť zamestnancov obce v oblasti práce s IT a službami eGovernmentu,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	18 Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	2 Stratégia ST	Stratégia WT 5

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégiu WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - vlastná webová stránka obce,	- nedostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov, - nedostatočný prístup k vysokorychlostnému internetu, - absencia optických rozvodov vo všetkých častiach obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu - vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e- služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom, - vysoké nároky na odbornosť zamestnancov obce v oblasti práce s IT a službami eGovernmentu,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,
- rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12 6 6 9	Stratégia WO 6 9
T hrozby	Stratégia ST 3 6	Stratégia WT 6

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Lutilla a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Lutilla patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Lutilla vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE LUTILLA.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Lutilla. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Lutilla a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Lutilla poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerieť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Lutilla je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie.

Obec Lutilla je súčasťou vyššieho územného celku Banská Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Lutilla:

Hlavné disparity BBSK:

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry; - nevyužitý potenciál pestovania rôznych kultúrnych plodín pre oblasť energetiky a ekologického poľnohospodárstva; v priemysle
- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby najmä v rozhodujúcich odvetviach;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne, nízka orientácia na PZI do odvetví s vyššou pridanou hodnotou; - nízky rast produktivity práce v priemysle; v službách
- nízka konkurencieschopnosť malého a stredného podnikania;

- podpriemerný podiel služieb na regionálnom HDP;
- nevyužitý potenciál turizmu – kúpeľníctvo, chránené územia a lazy; v technickej infraštruktúre
- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia;
- nedobudovaná nadradená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a nízke % napojenie obyvateľstva na ČOV;
- nedodržiavanie stanovených limitov a regulatívov;
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny a budúcich obnoviteľných zdrojov energie;
- nízka dopravná dostupnosť územia a „regionálna logistika“; v sociálno-spoločenskej infraštruktúre
- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra vo vybraných okresoch, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- postupný zánik strategicky významných študijných programov a odborov;
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných;
- nízka životná úroveň v južných okresoch;
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- nedostatočná propagácia regiónu a jeho komparatívnych výhod;
- problematické vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov.

Hlavné faktory rozvoja BBSK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblasti pestovania kultúrnych plodín, ovocinárstvo, špecifické regionálne plodiny;
- lesné hospodárstvo – vysoké zásoby a ťažba dreva;
- dôsledné uplatňovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky aj v chránených oblastiach; v priemysle
- možnosť posilňovania exportu, silná exportná pozícia v odvetví hutníctva, drevospracujúceho, keramického a sklárskeho priemyslu;
- budovanie vedecko-technologických parkov so zameraním na rozhodujúce odvetvia;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach, zvýšenie atraktivity pre prílev PZI;
- možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných nerastných surovín;
- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce v priemyselnej výrobe;
- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít; v službách
- atraktívny potenciál pre zvyšujúci sa záujem o turizmus, zameranie sa na kúpeľníctvo a vidiecky turizmus;
- záujem regionálnej samosprávy o podporu podnikateľského a inovačného prostredia v regióne;
- existujúce poradenské centrá pre rozvoj podnikateľského prostredia;
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how, posilnenie spolupráce medzi vysokými školami a podnikateľským sektorom;
- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach, zvyšovanie dostupnosti služieb pre obyvateľstvo; v technickej infraštruktúre
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
- výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie Budapešť – Krakov;
- dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia – veľká koncentrácia druhotných drevných surovín vhodných na energetické účely;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
- vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
- možnosť vytvorenia kvalitného regionálneho systému celoživotného vzdelávania (NSRR, 2013, s.91-92).

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Lutilla v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vysoký podiel lesných pozemkov - 1318,1 ha, 389 podnikateľských subjektov - fyzické osoby, + 40 právnických osôb podnikateľov, + cca. 553,9 ha ornej pôdy, živočíšna výroba, + existencia firiem v oblasti stavebníctva, strategická poloha obce v blízkosti okresného mesta, prechádzajúca diaľnica R1, prechádzajúca cesta I/50, existencia potenciálnych zón na rozvoj výroby a služieb, schválené regulatívy na zmeny funkčného využitia územia v zmenách a doplnkoch ÚP, + existencia priestorov na rozvoj obchodných služieb,	- absencia železničnej dopravy, - nerozvinutá sieť komerčných služieb v obci, - nedostatok obchodných služieb, - nevybudovaný priestor pre trhovisko, - nedostatok priestorov pre začínajúcich podnikateľov, - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania, - obmedzené možnosti nákupu rozličného tovaru

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúca cesta I/50 triedy, čiastočne + vybudované chodníky, + v blízkosti prechádzajúca cesta I triedy s prepojením na cestu R1, + vybudované parkovacie plochy pri cintoríne, tenisových kurtoch, kultúrnom dome,	- nevyhovujúci stav miestnej komunikácie na Lesnej ulici, - nevyhovujúci stav miestnej komunikácie na Školskej ulici, - nevyhovujúci stav miestnej komunikácie na Kamennej ul., - nevybudované cyklotrasy - nevyhovujúci stav komunikácie III/05074, - absencia železničnej dopravy,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ komplexná elektrifikácia obce, + existencia plôch na rozšírenie IBV, + plynifikácia obce, + existencia vodovodnej siete, vybudované verejné osvetlenie LED, vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, + existencia cintorína v obci, existencia domu smútku,	- nevyhovujúci stav vodovodnej infraštruktúry v obci, - nedostatočné pokrytie vodovodnou infraštruktúrou, - nevyhovujúci stav elektrickej rozvodnej siete, - nedostatočná kapacita elektrickej siete, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zabezpečený odvoz TKO, + existencia separovaného zberu, + vybudovaná splašková kanalizačná sieť, + vybudovaný zberný dvor,	- nedostatočná kapacita zberných odpadových nádob, - nedostatočná frekvencia zberu separovaného odpadu, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúce vodné toky - Lutilský potok, ..., + chránené územia miestneho významu, biokorydory, + vybudovaná splašková kanalizačná sieť, + vybudovaný zberný dvor, + vybudované obecné kompostovisko,	- potrebná revitalizácia vodného toku Lutilský potok - potrebná revitalizácia vodného toku Kopernica a Slaský potok, - potrebná revitalizácia toku Lehotský potok, - nízka kvalita obzdušia - záťažové prevádzky v meste Žiar nad Hronom a Ladomerská veska, - nevybudované vodozádržné opatrenia proti prívalovým vodám - prechádzajúce hlavné dopravné ťahy - I/50, - nedostatočná obnova estetickej a izolačnej zelene, - vysoká prašnosť niektorých miestnych komunikácií, - nevybudované ochranné opatrenia proti možným záplavám, - nedostatok lavičiek na verejných priestranstvách, - nevyhovujúce zloženie okrasnej zelene, - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zdravotná starostlivosť v okresnom meste Žiar nad Hronom, + 1 stomatologická ambulancia, dobré podmienky na rozvoj sociálnych služieb, sociálna a veková stratifikácia obyvateľov v obci predurčuje potrebu budovania zariadení sociálnych služieb pre mladšie vekové ročníky, + podporné systémy pre obyvateľov v dôchodkovom veku a postihnutých,	- nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - napostačujúce priestory pre dôchodcov, - pretrvávajúce tradičné spádové oblasti dochádzky za prácou, - nedostatok základných zdravotníckych služieb, - nedostatočné pokrytie základnými špecializovanými ambulanciami, - nevyhovujúce priestory zdravotného strediska, - nedostatočná kapacita praktických lekárov pre deti a dospelých, - nedostatok klientskeho prístupu niektorých lekárov, - slabé zapojenie obyvateľov do verejného diania v obci, - nedostatočná komunitná aktivita obyvateľov, - zatiaľ nevybudovaný (anonymný) vzťah časti obyvateľov nových obytných zón,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejnej materskej školy, existencia základnej školy, existencia futbalového areálu, Obecný športový klub Lutila, vybudované tenisové kurty, viacfunkčné ihrisko - volejbal, basketbal, nohejbal, vybudované vonkajšie fitness	- nedostatočné kapacity materskej školy, - nedostatočné kapacity základnej školy, - nevybudované otvorené klzisko v zimnom období, - chýbajúce zariadenia pre voľnočasové aktivity, - chýbajúce športoviská na letné a rekreačné športy, - nevyhnutná úprava okolia futbalového štadióna - nevybudované mimoškolské zariadenia – záujmové krúžky pre deti Základnej školy, zlý technický stav budov formálneho vzdelávania, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vybudovaný kultúrny dom, + existencia obecnej knižnice, v obci je činná Katolícka cirkev, + pravidelne organizované podujatia, + existencia historických sýpok,	- nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - neexistencia zariadenia propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce, - absencia kultúrno - oddychového centra v obci, - nevyhovujúci stav kultúrneho domu,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
-----------------	------------------

+ prechádzajúce neznáčené cyklotrasy, + existencia www stránky obce, + pravidelné kultúrne podujatia, + existencia historických pamiatok - kostol, sýpky,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - nevyhovujúci stav historických objektov, - vysoký podiel sociálne odkázaných obyvateľov, - kolízia cyklistov a chodcov na cyklochodníku, - nedostatočné stravovacie kapacity, - nedostatok turistických ubytovacích kapacít,
--	--

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejného rozhlasu, + budova obecného úradu v centre obce,	- nevyhovujúci systém informovania obyvateľov, - potrebné zlepšenie obojstranného komunikačného systému, - nedostatočné pokrytie obce verejným rozhlasom, - nedostatok priestorov pre administratívu,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernemtu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + vlastná webová stránka obce,	- nedostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov, - nedostatočný prístup k vysokorýchlostnému internetu, - absencia optických rozvodov vo všetkých častiach obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Lutila.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	
Cieľová skupina	podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra	
Cieľová skupina	obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie	
Cieľová skupina	

obec,
 obyvatelia obce, podnikateľské
 subjekty,

4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Cieľová skupina

nezamestnaní, sociálne odkázaní,
 zdravotne a duševne postihnutí,
 obyvatelia v dôchodkovom veku,
 mladí ľudia,
 rizikové skupiny obyvateľstva,

5. Školstvo a šport

Cieľová skupina

deti predškolského veku,
 žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní,
 obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci
 organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna
 športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom
 veku,

6. Kultúra

Cieľová skupina

obyvateľstvo podnikateľské
 subjekty návštevníci obce,

7. Cestovný ruch a public relation

Cieľová skupina

obec, VÚC,
 obyvatelia obce, návštevníci
 obce,
 súkromný podnikateľský sektor,

9. Administratíva a bezpečnosť

Cieľová skupina

obec,
 obyvatelia obce,
 súkromný podnikateľský sektor,

10. Informatizácia obce

Cieľová skupina

obec,
 obyvatelia obce,
 súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lutila 2022 - 2031

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE LUTILA

Vízia

Obec Lutilla sa bude vyvíjať ako samostatná obec alokovaná v bezprostrednej blízkosti okresného mesta Žiar nad Hronom. Bude využívať svoje ľudské, materiálne, prírodné a ekonomické zdroje na zvýšenie kvality života svojich občanov. Je to bezpečná a rozvíjajúca sa obec poskytujúca svojim občanom dobrú kvalitu života. V obci je dostatok možností bývania, a relatívny dostatok pracovných možností priamo v obci a zaujímavých ponúk pre aktívne trávenie voľného času. Obec a jej okolie má pripravené podmienky pre rozvoj ľudských zdrojov, hospodárstva - ekologicky nezávadnej výroby a manipulačných priestorov, oblasti služieb cestovného ruchu (bytovanie a stravovanie). Obec má dobre a efektívne fungujúcu samosprávu. Obec rozvíja svoje kultúrne historické bohatstvo v podobe kultúrnych pamiatok - sýpky. V obci sa realizovala IBV (v udržateľnej miere z hľadiska sociálneho, technického ako aj environmentálneho), ktorá vytvorila podmienky na zvýšenie počtu obyvateľov. Rozšírenie plôch IBV bolo v súlade s kapacitami a zaťažením technickej infraštruktúry - zásobovanie pitnou vodou, odvádzanie odpadových vôd, doprava, energie. V obci bola dobudovaná športová infraštruktúra a oddychové zóny. Nové možnosti športovania boli sprístupnené obyvateľom starej ako aj novej časti. Významne sa zvýšila návštevnosť obce v dôsledku dobudovaných cykloturistických trás s napojením na oolité atraktivity v okolí obce. Nárast počtu obyvateľov si vyžiadala rozšírenie infraštruktúry vzdelávania. Bývalý kultúrny dom bol revitalizovaný na moderné multifunkčné kultúrne centrum, v ktorom sa nachádza priestor pre umeleckú činnosť, umelecké skupiny, moderná knižnica. V obci vznikli nové možnosti pre exteriérové športy.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Lutilla. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Lutilla a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Lutilla disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Lutilla všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarom a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Lutilla v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte prevádzkovať už vybudované verejné osvetlenie a samozrejme

priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Lutila so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013

Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Lutilla považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorit.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Lutilla v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Lutilla či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Lutilla v súlade so svojím zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie

rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifík regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmiernovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Lutila nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Lutila, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre obec Lutila je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lutila na roky 2022 - 2031 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Lutila. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej

rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Lútila, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000 Malý Dunaj, ...) a jeho zvelaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrne historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás.“

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1
Opatrenie 1.1.1
Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.
Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2
Opatrenie 1.2.1
Opatrenie 1.2.2

Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.
Rekonštrukcia objektov, budov a hál hospodárskych dvorov PD.
Rekonštrukcia objektov živočíšnej výroby.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3
Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.
Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4
Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1
Opatrenie 2.1.1
Opatrenie 2.1.2
Opatrenie 2.1.3
Opatrenie 2.1.4
Opatrenie 2.1.5
Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2
Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1
Opatrenie 3.2
Opatrenie 3.3
Opatrenie 3.4
Opatrenie 3.5

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete. Opatrenie 3.6

Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1
Opatrenie 4.2

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4	Rozvoj zberného dvora a výstavba obecného kompostoviska.
Opatrenie 4.5	Výbudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Opatrenie 4.6	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.
Opatrenie 4.7	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.
Opatrenie 5.3..1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Sociálne služby

Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci.
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.

Podprogram 6.2.

Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podprogram 7.2.

Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce, a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Modernizácia Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenie 11.1.1

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Opatrenie 11.1.2

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenie 11.2.1

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Opatrenie 11.2.2

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE		

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lutilla 2022 - 2031

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje intenzifikácia existujúcich výrobných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Podpora rozširovania výrobných zón v lokalite hospodárskeho dvora pri ceste III. triedy.
Podpora rozvoja obchodných služieb.
Podpora zriaďovania osobných služieb.
Podpora rozvoja reštauračných služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva..

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia objektov, budov a hál výroby a hospodárskych dvorov PD.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..
Revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby.

Opatrenie 1.2.2 Rekonštrukcia objektov živočíšnej výroby.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Ekologizácia živočíšnej výroby.
Odstránenie negatívnych vplyvov živočíšnej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok. Aktivity
Modernizácia technológie v podnikoch výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
-----------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie.
	Osadenie fotovoltaických panelov na verejné budovy.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I/III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Lutila. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivita	Rekonštrukcia cesty č. III/05074 Lutila – Slaská – Kosorín – Janova Lehota.
Opatrenie 2.1.2	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy Lutila - Žiar nad Hronom. Vyznačenie cyklotrasy po ceste III. triedy od obce Slaská. Výstavba cyklotrasy s prepojením na obec Kopernica. Výstavba cyklotrasy s prepojením na obec Kosorín. Výstavba cyklotrasy s prepojením na obec Janova Lehota. Výstavba cyklotrasy pozdĺž Lutiského potoka.
Opatrenie 2.1.3	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba parkovacích plôch pri športovej infraštruktúre. Výstavba parkovacích plôch na vstupe do záhradkárskych osád.
Opatrenie 2.1.4	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dobudovať chodník pozdĺž cesty III. triedy až k autobusovej zastávke pri ihrisku. Dobudovať chodník k záhradkovej osade na južnom okraji obce. Dostavba chodníka na Gorkého ulici. Dostavba chodníka na Podhorskej ul.. Dostavba chodníka na ul. Na rybníky. Výstavba jednostranného chodníka na Novej ulici.
Opatrenie 2.1.5	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.
Opatrenie 2.1.6	Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivita	Optimalizácia dopravného a informačného značenia. Pasportizácia dopravného značenia.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia zastávok SAD (3x obec, záhradkárská osada, Jelšiny).

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba plôch IBV od tenisových kurtov smerom na okresné mesto.
Výstavba plôch IBV v lokalite Školskej ulice.
Výstavba plôch IBV na východnom okraji obce.

Opatrenie 3.2 Rozšírenie verejného osvetlenia.

Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.
Intenzifikácia verejného osvetlenia.

Opatrenie 3.3 Revitalizácia pietnych miest v obci.

Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia areálu obecného cintorína.
Osadenie lavičiek a revitalizácia zelen obecného cintorína.
Výstavba Urnového hája.

Opatrenie 3.4 Zásobovanie pitnou vodou.

Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia vodovodnej siete.
Výstavba vodovodnej siete v nových lokalitách IBV.

Opatrenie 3.5 Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.

Aktivity Výstavba 3 nových transformátorových staníc.
Výstavba transformátorových staníc v nových lokalitách.
Prekládka vzdušného vedenia VN 22 kV medzi transformačnými stanicami TS 3 a TS 6.

Opatrenie 3.6 Zníženie energetickej náročnosti budov.

Aktivity Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	
Aktivita	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	
	Pokračovať v poskytovaní veľkoobjemových kontajnerov na zber objemného odpadu.	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	
Aktivita	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	
	Výstavba kontajnerových stojísk.	
	Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.	
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	
Aktivita	Revitalizácia a sanácia čiernych skládok.	
Opatrenie 4.4	Rozvoj zberného dvora a výstavba obecného kompostoviska.	
Aktivita	Obstaranie kompostérov a veľkoobjemových kompostérov.	
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.	
Aktivita	Dostavba kanalizačnej siete v nových lokalitách IBV.	
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.	
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	
	Výstavba dažďových rigolov na Podhorskej ul ako ochrana pred svahovými vodami.	

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Aktivita Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Aktivita Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.

Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.

Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Lutiský potok – vybudovanie poldrov

Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Slaský potok.

Výsadba vodomilnej zelene v navrhovaných hydrických koridoroch.

Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..

Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia koryt vodných tokov.

Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.

Revitalizácia vodného toku Lutiský potok.

Revitalizácia vodného toku potok Kopernica – vybudovanie poldrov, nádrže na Kosorinskom potoku Revitalizácia vodného toku Slaský potok.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Realizácia protieróznych opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovinevej vegetácie.

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovej zóny medzi Lutilou a Kosorínom.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Zriadenie priestorov pre denný stacionár.
Zavedenie systému elektronického strážcu.
Revitalizácia priestorov klubu dôchodcov.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.

Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivity Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Podpora mladých rodín s deťmi.
Výstavba nájomných bytov 2 x 6 b.j..

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivity	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých. Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Aktivity
Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 6.3.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

Opatrenie 6.3.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba kapacít materskej školy.
Rekonštrukcia interiérov materskej školy.
Modernizácia vnútorného vybavenia.
Revitalizácia okolia MŠ.

Opatrenie 7.1.2 Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba kapacít základnej školy.
Rekonštrukcia interiérov základnej školy.
Modernizácia vybavenia škôl a odborných učební.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia areálu futbalového ihriska.
Dostavba športových ihrísk južne od obce pozdĺž Lutilského potoka.

Opatrenie 7.2.2 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Aktivity
Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.1.1 Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia kultúrneho domu na multifunkčné kultúrne centrum.
Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky.
Modernizácia vybavenia obecnej knižnice – obnova hardvéru a softvéru, zvýšenie počtu bodov pripojenia na internet pre účely čítárne.
- Opatrenie 8.1.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.
Aktivity Rekonštrukcia objektu sýpky - na Štefánikovej ul. Kuzmányho ul., Gazdovskej ul. (prestavba vybraného objektu na miestne múzeum).
Rekonštrukcia budovy starej školy na Školskej ulici.
- Opatrenie 8.1.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Zavedenie tradície nových podujatí.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
- Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Prieběžná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúlí v obci.
Aktivita Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atraktivitách obce.
Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba výhliadky.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1 Modernizácia Obecného úradu.
Aktivita Modernizácia vybavenia úradu a rekonštrukcia budovy.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1

Aktivity

Bezpečnosť.
Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce.
Výstavba kamerového systému ZŠ s MŠ.
Výstavba kamerového systému v lokalite futbalového ihriska.
Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice.
Rekonštrukcia objektu skladu CO.
Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice - stavebná časť.
Rekonštrukcia verejného rozhlasu.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1

Aktivity

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Zvýšenie dostupnosti signálu mobilných operátorov.

Opatrenie 11.1.2

Aktivity

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1

Aktivity

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2

Aktivity

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Aktivity

Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lutila sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	2
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	2
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	10
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	2
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	200

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia objektov, budov a hál hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	10
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	20
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil.
Opatrenie 1.2.2	Rekonštrukcia objektov živočišnej výroby.	Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	1
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	2
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	15
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil..

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Lútila	0	50 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Lútila	0	40
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Lútila	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest I/III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Lútila	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Lútila	0	3
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lútila	0	1439
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lútila	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest I/III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Lútila	0	3
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Lútila	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lútila	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lútila	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Lútila	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lútila	0	1439
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lútila	0	5000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lútila	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Lútila	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lútila	0	1439
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lútila	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Lútila	0	10
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Lútila	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lútila	0	1439
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lútila	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Lútila	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lútila	-	-
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Lútila	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Lútila	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Lutilla	0	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1439
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lutilla	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.
---------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Lutilla	0	20
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Lutilla	0	1500
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Lutilla	0	300
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Lutilla	95	150
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Lutilla	0	1
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Lutilla	0	10000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Lutilla	0	50
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Lutilla	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Lutilla	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1439
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Lutilla	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1439
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.	Zníženie energetickej náročnosti v %	dopad	%	obec Lutilla	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1439

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
---------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Lutilla	0	70
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Lutilla	0	50
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Lutilla	0	20
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Lutilla	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Lutilla	0	20
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Lutilla	0	25
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Lutilla	0	50
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Lutilla	0	2000
Opatrenie 4.4	Rozvoj obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Lutilla	0	8
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Lutilla	0	2
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Lutilla	0	2,5
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Lutilla	0	10

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1439

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Lutilla	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Lutilla	0	10
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Lutilla	0	5
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Lutilla	0	10
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Lutilla	0	30

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácností.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Lutilla	0	30

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Lutilla	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1439
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Lutilla	0	100
Opatrenie		Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Lutilla	0	20000

5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Lutilla	0	1000
-------	--	--------------------------------	----------	-------	--------------	---	------

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.
-----------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	50
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	5
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	150
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Lutilla	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
-----------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lutilla	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Lutilla	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	1439

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Lutilla	0	10
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Lutilla	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lutilla	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradenskovo-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lutilla	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Lutilla	0	10

	s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Lutilla	0	5
--	---	--	-------	---	--------------	---	---

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
-----------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	400	30
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	900	150

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
------------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Lutilla	0	7
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Lutilla	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	250
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Lutilla	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	100

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných/vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lutilla	0	350
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Lutilla	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Lutilla	0	500
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Lutilla	0	2
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Lutilla	0	1439
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Lutilla	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Lutilla	0	10

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Lutila	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Lutila	0	500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Lutila	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lutila	0	1500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Lutila	0	1500
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Lutila	0	1500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Lutila	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Lutila	1900	500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Lutila	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Lutila	0	1500

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Lutila	0	2
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lutila	0	5000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Lutila	0	50 tis.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Lútila	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Lútila	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Lútila	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lútila	0	1000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Lútila	0	10
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Lútila	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lútila	0	1000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lútila	0	1000

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Lútila	0	10

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Lútila	0	15
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Lútila	0	30
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Lútila	0	70

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lútila	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lútila	20	40

		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Lutilla	10	20
		on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Lutilla	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Lutilla	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lutilla	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lutilla	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Lutilla	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	1
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lutilla	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Lutilla	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lutilla	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Lutilla	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lutilla	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lutilla	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Lutilla	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lutilla	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lutilla	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Lutilla	10	20

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lútila 2022 - 2031

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE LUTILA

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Lutila. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľa – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Lutila, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Lutila, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Lutila na roky 2022 - 2031.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Lutila

Implementácia PHRSR obce Lutila sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Lutila je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Lutila. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Lutila budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Lutila.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2022 - 2031 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2022 - 2031. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a

implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Lútila je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Lútila. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Lútila vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Lútila (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Lútila). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Lútila. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Lútila a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Lútila. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Lútila na roky 2022 - 2031. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2022 - 2031) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Lutilla najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Lutilla. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Lutilla pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Lutilla. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2031. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Lutilla, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2022 - 2031		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2029	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2022, 2025, 2027, 2030	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Lutilla.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
2.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
3.	01/2025	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
4.	01/2026	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
5.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
6.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
7.	01/2029	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
8.	01/2030	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ

9.	01/2031	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovaní e	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa
----	---------	-----	--	-----------------------------	--	---	--

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora rozširovania výrobných zón v lokalite hospodárskeho dvora pri ceste III. triedy.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja obchodných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania osobných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia objektov, budov a hál výroby a hospodárskych dvorov PD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.2.2	Rekonštrukcia objektov živočíšnej výroby.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Ekologizácia živočíšnej výroby.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Odstránenie negatívnych vplyvov živočíšnej výroby.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia technológií v podnikoch výroby.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Lútila
	Osadenie fotovoltických panelov na verejné budovy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lútila

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva..										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I/III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Lutilla. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Lesnej ul..	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Školskej ulici.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba prepojenia Novej ulice pri kaplnke na existujúcu cestnú sieť.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na - časť Kamennej ul..	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Rekonštrukcia účelovej komunikácie Janova Lehota – letisko a Lutilla – Golaňová medza.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty č. III/05074 Lutilla – Slaská – Kosorín – Janova Lehota.	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Vyznačenie cyklotrasy po ceste III. triedy od obce Slaská.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na obec Kopernica.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na obec Kosorín.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na obec Janova Lehota.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba cyklotrasy pozdĺž Lutilského potoka.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Výstavba parkovacích plôch pri športovej infraštruktúre.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba parkovacích plôch na vstupe do záhradkárskych osád.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Dobudovať chodník pozdĺž cesty III. triedy až k autobusovej zastávke pri ihrisku.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Dobudovať chodník k záhradkovej osade na južnom okraji obce.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Dostavba chodníka na Gorkého ulici.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Dostavba chodníka na Podhorskej ul..	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Dostavba chodníka na ul. Na rybníky.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba jednostranného chodníka na Novej ulici.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	Nízky	obec Lutilla
	Vybudovanie mosta (lávok)	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Optimalizácia dopravného a informačného značenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Pasportizácia dopravného značenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Rekonštrukcia zastávok SAD (3x obec, záhradkárka osada, Jelšiny).	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	Vysoký	obec Lutilla

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										

Opatrenie 2.1.6									
Opatrenie 2.1.7									
Podprogram 2.2. Doprava									
Cieľ 2.2									
Opatrenie 2.2.1									

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba plôch IBV od tenisových kurtov smerom na okresné mesto.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba plôch IBV v lokalite Školskej ulice.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Intenzifikácia verejného osvetlenia.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Revitalizácia areálu obecného cintorína.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Osadenie lavičiek a revitalizácia zelene obecného cintorína.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Rekonštrukcia časti oplotenia obecného cintorína.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba Urnového hája.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	VEOLIA a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VEOLIA a.s., obec Lutilla
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	1000	VEOLIA a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VEOLIA a.s., obec Lutilla
	Výstavba vodovodnej siete v nových lokalitách IBV.	Podľa potreby	VEOLIA a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ, súk. investori	verejný sektor	vysoký	VEOLIA a.s., obec Lutilla
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

	Výstavba transformátorových staníc v nových lokalitách.	podľa potreby	rozpočet SSE a.s., ŠF EÚ, súkr. investori	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE a.s.,
	Prekládka vzdušného vedenia VN 22 kV medzi transformačnými stanicami TS 3 a TS 6.	podľa potreby	rozpočet SSE a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE a.s.,
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.	2500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lutilla
	Pokračovať v poskytovaní veľkoobjemových kontajnerov na zber objemného odpadu.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lutilla
	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lutilla
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lutilla
	Výstavba kontajnerových stojísk.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR, ŠF EÚ	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lutilla
	Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lutilla
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Revitalizácia a sanácia čiernych skládok.	20	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lutilla

Opatrenie 4.4	Rozvoj zberného dvora a výstavba obecného kompostoviska.					
	Obstaranie kompostérov a veľkoobjemových kompostérov.	Predpokladaný rozpočet 5	Zdroje financovania rozpočet obce, ŠF EÚ	Realizácia verejný sektor	Dopad na rozpočet vysoký	Oprávnení žiadatelia obec Lutilla
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba kanalizačnej siete v nových lokalitách IBV.	250	VEOLIA a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ, súkr. investori	verejný sektor	vysoký	VEOLIA a.s., obec Lutilla
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpocet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	100	rozpocet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba dažďových rigolov na Podhorskej ul ako ochrana pred svahovými vodami.	20	rozpocet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpocet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpocet obce	verejný sektor	nízky	obec Lutilla

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej	podľa potreby	VEOLIA a.s.,	verejný	vysoký	VEOLIA a.s.,
	vodovodnej siete.		rozpočet obce, ŠF EÚ,	sektor		obec Lutilla
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Výstavba protizáplavových opatrení na toku Lutilský potok (poldre)	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Slaský potok.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výsadba vodomilnej zelene v navrhovaných hydrických koridoroch.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia koryt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Lutilla
	Revitalizácia vodného toku Lutilský potok.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Revitalizácia vodného toku potok Kopernica.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Revitalizácia vodného toku Slaský potok.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Revitalizácia vodného toku Kosorinský potok.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Lutilla

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierozívnych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla

	Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovinevej vegetácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Výstavba oddychovej zóny medzi Lutilou a Kosorínom.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbat' o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre denný stacionár.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Zavedenie systému elektronického strážcu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Revitalizácia priestorov klubu dôchodcov.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Lutilla

Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Podpora mladých rodín s deťmi.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba nájomných bytov 2 x 6 b.j..	1200	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zariadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Podpora zariadenia ambulancie praktického lekára pre deti.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lutilla

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Lutilla
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										

Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
	Dostavba kapacít materskej školy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
	Rekonštrukcia interiérov materskej školy.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
	Modernizácia vnútorného vybavenia.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
			EÚ, MŠ SR	sektor		
	Revitalizácia okolia MŠ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
	Dostavba kapacít základnej školy.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
	Rekonštrukcia interiérov základnej školy.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
	Modernizácia vybavenia škôl a odborných učební.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Lútila
Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					

Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Rekonštrukcia areálu futbalového ihriska.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Dostavba športových ihrísk južne od obce pozdĺž Lutiského potoka.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Lutilla

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Revitalizácia kultúrneho domu na multifunkčné kultúrne centrum.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Modernizácia vybavenia obecnej knižnice – obnova hardvéru a softvéru, zvýšenie počtu bodov pripojenia na internet pre účely čítárne.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Rekonštrukcia objektu sýpk - na Štefánikovej ul. Kuzmányho ul., Gazdovskej ul. (prestavba vybraného objektu na miestne múzeum).	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Rekonštrukcia budovy starej školy na Školskej ulici.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Zavedenie tradície nových podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lutilla

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lutilla

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry									
Cieľ 8.3									
Opatrenie 8.3.1									
Opatrenie 8.3.2									

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Lutilla
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba ranču v lokalite Pod Kopernicou.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba výhľadky	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lutilla

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia vnútorného vybavenia Obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Modernizácia vybavenia úradu a rekonštrukcia budovy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba kamerového systému ZŠ s MŠ.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Výstavba kamerového systému v lokalite futbalového ihriska.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Rekonštrukcia objektu skladu CO.	90	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla

Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice - stavebná časť.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
--	----	--	----------------	--------	--------------

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický záměr						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Lutilla
	Zvýšenie dostupnosti signálu mobilných operátorov.	podľa potreby	podnikateľské subjekty	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Lutilla

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Lutilla
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a elektronických služieb.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lutila 2022 - 2031

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
I. Hospodárska politika	832,5	1212,0	1974,5	1974,5	1212,7	833,2	70,2	70,2	0,1	0,1	8180,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	270,3	522,8	647,8	647,8	377,5	125,0					2591,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	188,9	188,9	201,9	201,9	83,1	83,1	70,1	70,1			1088,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	256,3	319,8	944,8	944,8	688,5	625,0					3779,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	13,1	13,1	12,6	12,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	52,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	102,5	165,0	165,0	165,0	62,5						660,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	1,5	2,5	2,5	2,5	1,0						10,0
II. Sociálna politika	1103,6	1103,6	1103,6	1103,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	4415,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	495,0	495,0	495,0	495,0							1980,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	387,0	387,0	387,0	387,0							1548,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	221,6	221,6	221,6	221,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	887,0
III. Environmentálna politika	123,8	360,4	390,9	390,9	267,2	35,7	5,2	0,0	0,0	0,0	1574,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	123,8	123,8	154,3	154,3	30,5	30,5					617,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		236,7	236,7	236,7	236,7	5,2	5,2				957,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rámci samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.2	20	20	15	5	4	0	1	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.								
Opatrenie 1.2.1	1 010	657	492	164	164	0	0	354	0
Opatrenie 1.2.2	1 010	657	492	164	164	0	0	354	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	500	325	244	81	81	0	0	175	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	51	51	38	13	10	0	3	0	0
Spolu	2 591,00	1 709	1 282	427	424	0	4	882	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	270,25	182	136	45	45	0	1	88	0
2023	522,75	346	260	87	86	0	1	177	0
2024	647,75	427	320	107	106	0	1	221	0
2025	647,75	427	320	107	106	0	1	221	0
2026	377,50	245	184	61	61	0	0	132	0
2027	125,00	81	61	20	20	0	0	44	0

2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2591,00	1709	1282	427	424	0	4	882	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)

Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	260	260	195	65	52	0	13	0	0
Opatrenie 2.1.3	450	450	338	113	90	0	23	0	0
Opatrenie 2.1.4	31	31	23	8	6	0	2	0	0
Opatrenie 2.1.5	265	265	199	66	53	0	13	0	0
Opatrenie 2.1.6	52	52	39	13	10	0	3	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	30	30	23	8	6	0	2	0	0
Spolu	1 088,00	1 088	816	272	218	0	54	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)

Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	188,88	189	142	47	38	0	9	0	0
2023	188,88	189	142	47	38	0	9	0	0
2024	201,88	202	151	50	40	0	10	0	0
2025	201,88	202	151	50	40	0	10	0	0
2026	83,13	83	62	21	17	0	4	0	0
2027	83,13	83	62	21	17	0	4	0	0
2028	70,13	70	53	18	14	0	4	0	0
2029	70,13	70	53	18	14	0	4	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1088,00	1088	816	272	218	0	54	0	0

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	20	20	15	5	4	0	1	0	0
Opatrenie 3.3	254	254	191	64	51	0	13	0	0
Opatrenie 3.4	1 005	1 005	754	251	201	0	50	0	0
Opatrenie 3.6	2 500	2 500	1 875	625	500	0	125	0	0
Spolu	3779,00	3779	2834	945	756	0	189	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	256,25	256	192	64	51	0	13	0	0
2023	319,75	320	240	80	64	0	16	0	0
2024	944,75	945	709	236	189	0	47	0	0
2025	944,75	945	709	236	189	0	47	0	0
2026	688,50	689	516	172	138	0	34	0	0
2027	625,00	625	469	156	125	0	31	0	0
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3779,00	3779	2834	945	756	0	189	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21) - LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	20	20	15	5	4	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	225	225	169	56	45	0	11	0	0
Opatrenie 4.5	250	250	188	63	50	0	13	0	0
Opatrenie 4.6	122	122	92	31	24	0	6	0	0
Spolu	617,00	617	463	154	123	0	31	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	123,75	124	93	31	25	0	6	0	0
2023	123,75	124	93	31	25	0	6	0	0
2024	154,25	154	116	39	31	0	8	0	0
2025	154,25	154	116	39	31	0	8	0	0
2026	30,50	31	23	8	6	0	2	0	0
2027	30,50	31	23	8	6	0	2	0	0
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	617,00	617	463	154	123	0	31	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: a)

Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKO FOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	265	265	199	66	53	0	13	0	0
Opatrenie 5.2.3	610	610	458	153	122	0	31	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	51	51	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 5.4.2	31	31	23	8	6	0	2	0	0
Spolu	957,00	957	718	239	191	0	48	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	236,67	237	178	59	47	0	12	0	0
2024	236,67	237	178	59	47	0	12	0	0
2025	236,67	237	178	59	47	0	12	0	0
2026	236,67	237	178	59	47	0	12	0	0
2027	5,17	5	4	1	1	0	0	0	0
2028	5,17	5	4	1	1	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	957,00	957	718	239	191	0	48	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21) - LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: a)

Ochrana a manažment životného prostredia

b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKO FOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	220,00	220	165	55	44	0	11	0	0
Opatrenie 6.1.2	1 710,00	1 710	1 283	428	342	0	86	0	0
Opatrenie 6.1.3	50,00	50	38	13	10	0	3	0	0
Spolu	1 980,00	1 980	1 485	495	396	0	99	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	495,00	495	371	124	99	0	25	0	0
2023	495,00	495	371	124	99	0	25	0	0
2024	495,00	495	371	124	99	0	25	0	0
2025	495,00	495	371	124	99	0	25	0	0
2026	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1980,00	1980	1485	495	396	0	99	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)

Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	432	432	324	108	86	0	22	0	432
Opatrenie 7.1.2	555	555	416	139	111	0	28	0	555
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	561	561	421	140	112	0	28	0	561
Spolu	1548,00	1548	1161	387	310	0	77	0	1548,00

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	387,00	387	290	97	77	0	19	0	387,00
2023	387,00	387	290	97	77	0	19	0	387,00
2024	387,00	387	290	97	77	0	19	0	387,00
2025	387,00	387	290	97	77	0	19	0	387,00
2026	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2027	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Spolu	1548,00	1548	1161	387	310	0	77	0	1548,00

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21) - Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013 s

dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	485	485	364	121	97	0	24	0	0
Opatrenie 8.1.2	350	350	263	88	70	0	18	0	0
Opatrenie 8.1.3	51	51	38	13	10	0	3	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	887,00	887	665	223	177	0	45	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)				
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje	Súkromné zdroje	EIB

		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	221,60	222	166	55	44	0	11	0	0
2023	221,60	222	166	55	44	0	11	0	0
2024	221,60	222	166	55	44	0	11	0	0
2025	221,60	222	166	55	44	0	11	0	0
2026	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2028	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	887,00	887	665	223	177	0	45	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)

- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: e)
Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ PROGRAM

8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Spolu	52,00	52	38	15	10	0	5	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)						
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje			Súkromné zdroje	EIB
			Fond EÚ	Národné verejné zdroje		

		Verejné zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	13,10	13	9	4	3	0	1	0	0
2023	13,10	13	9	4	3	0	1	0	0
2024	12,60	13	9	3	3	0	1	0	0
2025	12,60	13	9	3	3	0	1	0	0
2026	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2028	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	52,00	52	38	15	10	0	5	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľ(ov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								

Opatrenie 10.1.1	250	250	188	63	50	0	13	0	250
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	410	410	308	103	82	0	21	0	410
Spolu	660,00	660	495	165	132	0	33	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)

Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	102,50	103	77	26	21	0	5	0	102,50
2023	165,00	165	124	41	33	0	8	0	165,00
2024	165,00	165	124	41	33	0	8	0	165,00
2025	165,00	165	124	41	33	0	8	0	165,00
2026	62,50	63	47	16	13	0	3	0	62,50
2027	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Spolu	660,00	660	495	165	132	0	33	0	660,00

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)

Príloha č. 1 – Rozpis úloh a zdrojov (ďalšie)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	10	10	8	3	2	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	1,50	2	1	0	0	0	0	0	0
2023	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2024	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2025	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2026	1,00	1	1	0	0	0	0	0	0
2027	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ v 2014 - 2020

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatrenia sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy

Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov; podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov; podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;

- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- ☐ opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- ☐ opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- ☐ podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- ☐ opatrenia č. 4:
skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- ☐ podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- ☐ podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- ☐ opatrenia č. 6: obec definovaná v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- ☐ podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- ☐ opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe; ☐ opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou; ☐ opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je:
medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- ☐ opatrenia č. 14:
verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov;
MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- ☐ opatrenia č. 15:
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
Pôdohospodársku platobnú agentúru,
Národnú sieť rozvoja vidieka
sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3 Pre prijímateľa v rámci:

- ☐ podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;

□ podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;

□ podopatrenia 5.3:

poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

prijímateľa v rámci:

□ podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...), - Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločenskoekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Lutila je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Lutila bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UOZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027
2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
4. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
5. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
6. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
7. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
8. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
9. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
10. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
11. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
12. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
13. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
14. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
15. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
16. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
17. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
18. RIÚS BBSK 2014-2020
19. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK),
20. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
21. Národný program reforiem, máj 2012,
22. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
23. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
24. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
25. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
26. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
27. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
28. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
29. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
30. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
31. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
32. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
33. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
34. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
35. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
36. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
37. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
38. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020

39. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
40. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
41. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
42. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
43. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
44. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
45. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
46. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
47. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
48. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROS, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Příroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Lutila.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falťan, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník IV. Bratislava. 1961. 18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Příroda. 1972.
21. HRAŠŇA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (I 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.minerality.sk/>
37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067006-4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223, 43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zatl'ko, M., 1972: Slovensko 2. Příroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261

59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. <http://www.soprs.sk/>
64. naseobce.sk
65. Štatistický úrad, DataCubes,
66. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
67. Kraje a okresy Slovenska, Q111 1997.,
68. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008
69. <http://www.soprs.sk/natura/>
70. <http://www.sodbtn.sk/>
71. www.agro-poradenstvo.sk, 12.8.2021
72. <https://sk.wikipedia.org/>
73. <http://www.minerally.sk/>
74. <http://www.podnemapy.sk>
75. Územný plán obce 2016,
76. <https://sk.wikipedia.org/wiki/Lutila>
77. <https://www.lutila.sk>
78. RÚSES ŽH, 2013

Zoznam skratiek

PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OcÚ	obecný úrad
OZ	obecné zastupiteľstvo
PD	partnerská dohoda
M	ÚSES - miestny územný systém ekologickej stability
PZI	priame zahraničné investície
RO	rozpočtové organizácie
KZ	kód zdroja

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Lútila
Programovacie obdobie 2022 - 2031
2021**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com tel.:
0907 439 224